

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра Філології

Реєстраційний № _____

Магістерська робота
ВИКЛАДАННЯ УГОРСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
ТА МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ

Парді Роберт Робертович

Студент II-го курсу

Освітня програма: 035 «Філологія» (035.071 Угорська мова та література)

Ступінь вищої освіти: магістр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 2 / 31 березня 2022 року

Науковий керівник:

Марку Аніта Ласлівна
доктор філософії, доцент

Завідувач кафедру:

Берегасі Аніко Ференцівна
доктор габлітований, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2022 року

Протокол № _____ / 2022

Берегове
2022

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра Філології

Магістерська робота

**Викладання угорської мови як іноземної: навчальні матеріали та
мультимедійні засоби**

Ступінь вищої освіти: магістр

Виконав: студент II-го курсу

Парді Роберт Робертович

Освітня програма: 035 «Філологія» (035.071 Угорська мова та література)

Науковий керівник: **Марку Аніта Ласлівна**

доктор філософії, доцент

Рецензент: **Кормочі Золтан Золтанович**

доктор філософії, доцент

Берегове
2022

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Filológia Tanszék

**A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV OKTATÁSA: TANANYAGOK ÉS
MULTIMÉDIÁS ESZKÖZÖK**

Magiszteri dolgozat

Képzési szint: Mesterképzés

Készítette: Pardi Róbert

II. évfolyamos hallgató

Képzési program: 035 «Filológia» (035.071 Magyar nyelv és irodalom)

Témavezető: Dr. Márku Anita,

PhD, docens

Recenzens: Dr. Karmacsai Zoltán

PhD, docens

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	6
I.A magyar mint idegen nyelv tanításához köthető főbb fogalmak, módszerek és eszközök.	
Rövid szakirodalmi áttekintés	8
1.1.Idegen nyelv, másodnyelv, környezetnyelv	8
1.2.A magyar mint idegen nyelv tanítása során használatos módszerekről	9
1.3.Kommunikációközpontú és játékos nyelvtanítási módszerek.....	12
1.4.Kortárs informatikai technológiák a mid-oktatásban.....	15
1.5.A modern információs technológiák kritériumai az oktatásban és használatuk alapevei.....	17
1.6.Az IKT technológiák használatának a módszerei.....	19
II.A magyar mint idegen nyelv oktatásánál felhasználható tananyagok.....	21
2.1.Felnőttek oktatása alapoktól: MagyarOK tankönyvcsalád és Hallo itt Magyarország.....	21
2.2.Gyermekek oktatása: Kiliki a földön tankönyvcsalád	26
2.3.Ötlebörze a MidKid-en	30
III.A multimédiás technológiák használata a tanítás közben	33
3.1.A multimédiás eszközök a tanári munka szolgálatában.....	33
3.2.A multimédiás technológiák használatának feltételei és gyakorlati tapasztalatai a nyelvtanításakor	37
3.3.A magyar mint idegen nyelv tanulása hallás utáni szövegek segítségével	40
Összegzés	45
Ukrán nyelvű összegzés	47
Felhasznált szakirodalom	49

ЗМІСТ

Вступ	6
I. Основні поняття, методи та засоби, пов'язані з викладанням угорської мови як іноземної.	
Короткий огляд літератури	8
1.1. Іноземна мова, друга мова, мова навколишнього середовища	8
1.2. Про методика викладання угорської мови як іноземної.....	9
1.3. Спілкування – сучасні інформаційні методи навчання мови	12
1.4. Сучасні ІТ-технології в середній освіті	15
1.5. Критерії сучасних інформаційних технологій в освіті та принципи їх використання	17
1.6. Методика використання ІКТ-технологій	19
II. Навчальні програми, які можна використовувати при викладанні угорської мови як іноземної	21
2.1. Навчання дорослих за допомогою серії підручників „MagyarOK” та „Hallo itt Magyarország”.....	21
2.2. Виховання дітей: підручник „Kiliki a földön”	26
2.3. Мозковий штурм на MidKid	30
III. Використання мультимедійних технологій у навчанні	33
3.1. Мультимедійні засоби для навчання	33
3.2. Умови та практичний досвід використання мультимедійних технологій у викладанні мови	37
3.3. Вивчення угорської мови як іноземної за допомогою текстів після слухання	40
Резюме	45
Резюме української мови	47
Література	49

BEVEZETÉS

A globalizálódó világban az idegen nyelv ismerete alapvető feltétele a siker elérésének. Az utóbbi években nagyon megnőtt a magyar mint idegen nyelv iránti érdeklődés Kárpátalján: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nyelvi tanfolyamai nagyon népszerűek. Ezt főleg gazdasági okokra vezethető vissza, de közrejátszik Kárpátalja földrajzi fekvése is, mivel sok ember a jobb életvitel miatt az Eu-ban és Magyarországon való munkavállalással szeretné megteremteni a mindennapi betevő falatot. A magyar állam így ingyenes nyelvtanfolyamok támogatásával is igyekszik a régió magyar és nem magyar lakosságát támogatni, lehetőséget teremteni. Kidolgozásra kerülnek új módszerek a hatékonyabb nyelvtanulás céljából.

A modern idegennyelv-oktatási módszertanban hangsúlyozottan van jelen a diákok kognitív megismerési tevékenységének fontossága az oktatás folyamán. A tanárok és pedagógusok egyetértenek abban, hogy a megismerési folyamat egy összetett képzési rendszer, és a tanulás-tanítási tevékenységében alakul ki, amelynek célja a tudás és a gyakorlati ismeretek közvetítése és elsajátítása. Ezért olyan fontos a szükséges anyag elsajátításának elérésére, hogy a diákok rendszeresen, szándékosan tartsák fenn és fejlesszék a kognitív képességüket. Helyénvaló belehelyezni őket problémamegoldó helyzetekbe, a nem hagyományos tanulás gyakorlatával.

A pszichológusok szerint, a hallgatók nem annyira a mentális tevékenység során a fáradnak el, hanem a monoton tanítás miatt. Ezért az új, nem szabványos formák és a tanulásközvetítő módszerek keresése egy pedagógus számára önmagában nem cél, hanem olyan tényező, amely hozzájárul a tudásátadás módjainak jobb megismeréséhez. Ma már világos: a tanítás hagyományos formája (felmérés, új anyag tanulmányozása - a tanár mondja, és a hallgató hallgatja, rögzíti) elavult. Fejleszti a tanulóknak a passzivitást, az agy munkáját felcseréli a bemagolás. A modern pedagógia arra ösztönzi a tanárokat, hogy a tanulói autonómiára összpontosítsanak az oktatási anyag feldolgozásában, és ez a diákok érdeklődésének hiányában, a témával kapcsolatos érdeklődésük nélkül egyszerűen lehetetlen. Olyan légkört kell teremteni, amely arra ösztönzi a tanulókat, hogy ismereteket szerezzenek, merjenek kérdezni, és kételkedni.

Szakmai tudományok pedagógusai, pszichológusai, módszertanai úgy érzik, hogy olyan módszerek végrehajtására van szükségük, amelyek segítenék a hallgatói egyéni megközelítés megvalósítását. Ez a megközelítés az oktatási munka szervezésének egyik legfontosabb alapelve. A számítógép tömeges elterjedése, a digitális korszak nem csak az

autonómia fejlődését és a diákok kreatív képességeit fejleszti, hanem lehetővé teszi az oktatási szolgáltatások nyújtásának technológiájának megváltoztatását, a leckét érdekesebbé tételét. A számítógép biztosítja a tanár és a diákok tevékenységének a gyorsabb haladását a leckében, elősegíti a képzés differenciálódásának és individualizálásának megvalósítását, a különleges vagy általános tehetségek fejlesztését, a tudás kialakulását. Mindez lehetővé teszi a tanulás minőségének a növelését.

A pandémia alatt láthattuk, hogy a digitális kompetenciák létfontosságúak. A tanulás-tanítás folyamata nem fenntartható, ha a digitális technológiák kezelésében elmaradottak vagyunk, ha nincsenek olyan tananyagok, amelyek igazodnak a mai kor elvárásaihoz.

A 2022-es év pedig újabb, még súlyosabb kihívás elé állította a világot az orosz-ukrán háború kitörése miatt. Ukrajnát több millió menekült hagyta el ideiglenesen vagy hosszabb távra, a statisztikák szerint kb. fél millióan Magyarországon találtak menedéket.

A magyar mint idegen nyelv oktatása így egy anyanyelvi környezetben (Magyarországon) is felértékelődött, hiszen a menekültek szélesebb tömegei a beiskolázáshoz és munkalehetőséghez is úgy tudnak hozzáférni, ha az anyanyelvük mellett ismerik a magyart is vagy már EU-s nyelvet.

Tehát a dolgozatom célja, hogy röviden áttekintsem a magyar mint idegen nyelvhez kapcsolódó elérhető tananyagokat, kurzuskönyveket és online, multimédiás eszközöket, honlapokat, melyek segítik a mid-tanulás hatékonyságának növelését.

A kutatási célkitűzés szerint a következő feladatokat kell megoldani:

- 1) A tudományos és pedagógiai módszertani szakirodalom elemzése.
- 2) A mid-oktatásban gyakrabban használt tananyagok áttekintése
- 3) Az online, vagy multimédiás tananyagok hasznossága
- 4) A számítógépes technológia gyermekfejlesztésére gyakorolt hatása. A multimédia integrálása a tanulási folyamatba.
- 5) Hiányok és kihívások a mid-oktatás területén

I. A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANÍTÁSÁHOZ KÖTHETŐ FŐBB FOGALMAK, MÓDSZEREK ÉS ESZKÖZÖK. RÖVID SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

1.1. Idegen nyelv, másodnyelv, környezetnyelv

Az anyanyelvtől (angol: 'first language' vagy 'mother tongue', jele: L1) eltérő tanult másik nyelv ('foreign language'), amely nem azonos a két- és többnyelvűség fogalmkörében használt második nyelvvel ('second language'), bár mindkettő jele L2. Vélhetően azért, mert mindkettő másodikként jelenik meg az adott egyénnél az anyanyelvhez, az első nyelvhez képest, vagy nem az ún. domináns nyelv. Azaz az L2-nek két jelentése van:

- utal a nyelvek elsajátításának a sorrendjére, azaz bármelyik nyelv lehet, amelyet az anyanyelvünk után sajátítunk el, és

- utal a két- vagy többnyelvűségben belül a nyelvtudás szintjére a domináns nyelvhez képest (Stern, 1983).

Az idegen nyelv fogalmának érdekes meghatározását mutatja az a megközelítés, amely szerint azt a nyelvet tekinthetjük idegennek, amelyet osztályteremben, szervezett keretek között tanítanak, és abban az országban, ahol a tanítás történik, a nyelvet a társadalom tagjai nem használják rendszeresen a hétköznapjaikban (Moeller és Catalano, 2015). Az angol szakirodalomban előfordul a 'foreign language', a 'second language' és a 'nonnative language' terminusok szinonimaként történő használata 'idegen nyelv' jelentésben.

Másodszor: mitől lesz a magyar mint nyelv, idegen?

Hétköznapi értelemben a nem magyar anyanyelvi beszélő által tanult magyar nyelv, azaz „a magyar mint nem anyanyelv” (Nádor, 2006), bár ez a meghatározás logikailag magában foglalja a második nyelvet is; - szakmai megközelítésben: „a magyar mint idegen nyelv speciális szemléletként, leírási módként és oktatási módszerként értelmezhető, amely tudományos kutató és elemző tevékenységen alapszik” (Giay–Nádor 1998).

A másodnyelv (L2) egyes meghatározások szerint az első nyelv után elsajátított nyelv, vagy a mellette elsajátított nyelv. A második nyelv valamilyen okból kifolyólag például a bevándorlók számára az letelepedés helye szerinti ország vagy régió többségi, esetleg hivatalos nyelve. Elsajátítása szinte megkerülhetetlen a befogadó társadalomba való beilleszkedésükhöz, és ha ez sikerrel jár, a könnyen vezethet nyelvcseréhez, jobb esetben anyanyelvdomináns kétnyelvűséghez.

Egy olyan ország őshonos nemzeti kisebbség esetében, ahol a többség és a hivatalos nyelv nem a kérdéses kisebbségi nyelv, a második nyelv is nagyon szükséges a kisebbségek társadalmi sikereihez, beleértve az egész ország szintjét is.

A környezetnyelv fogalom alatt azt értjük, hogy ha valaki idegen nyelvként szeretné tanulni például a magyart Kárpátalján, ő tulajdonképpen környezetnyelvként is találkozik a magyarral, hiszen a tanórán kívül anyanyelvi beszélőkkel futhat össze a 124 kárpátaljai településen (a 2001-es népszámlálási adatok alapján ennyi településen beszélték a magyart). A magyarnak környezetnyelvként tanításának módszertana és a készségfejlesztés szempontjából nagyrészt ugyanolyan strukturáltsága van mint idegen nyelvként.

1.2. A magyar mint idegen nyelv tanítása során használatos módszerekről. Kommunikációközpontú és játékos nyelvtanítási módszerek

Az idegen nyelvek tanulása több évezredes múltra tekint vissza. Az, hogy hogyan és milyen mélységben kellett bírni egy adott idegen nyelvet, az a nyelvi környezettől és a nyelvtanulás céljától is függött. Hiszen nagy különbség van aközött, hogy valaki a műveltség nyelveként számon tartott latint kívánja megismerni, vagy üzleti célokból sajátítja el az idegen kereskedők nyelvét. Ugyanígy nem mindegy, hogy az adott nyelvet élő környezetben tanulhatjuk és gyakorolhatjuk-e, s az sem, hogy a tanulás háttere a szándék vagy a muszáj. Ezek függvénye az idegen nyelv tanításának módja és mértéke.

Felmérések (Márku 2019, Márku 2020, valamint Bergszászi–Csurman-Puskás – Márku 2020) tanúsága szerint, a kárpátaljai ukrán és orosz anyanyelvű nyelvtanulókat konkrét és gyakorlatias okok motiválják a magyar nyelv elsajátítására: munkavállalás, magyar állampolgárság és útlevél megszerzése. Részükről tehát a nyelvtanulás önkéntes módon zajlik, s főként a szóbeli nyelvhasználat minél erősebb megléte a cél (Nádor 2018.).

A korai nyelvtanítás alappillére a nyelvtan, ám ez önmagában vajmi kevés, hiszen annak, aki egy másik nemzet nyelvét kívánja kellőképpen átadni tanulóinak, úgy, hogy kompetens nyelvhasználó váljék belőle, annak tisztában kell lennie olyan fogalmakkal, mint szókincs, hangképzés, kommunikáció, kultúra. Ezekből épül fel ugyanis a kommunikatív kompetencia négy fő eleme, nevezetesen a beszédértés, a beszédalkétség, az írás- és olvasáskétség (Csontos – Dér 2018).

A magyar nyelv tanítása történetének egyik fő módszere a nyelvtani-fordító módszer. A két évszázaddal ezelőtt írt nyelvkönyvek, melyekben főként a német, az olasz, a francia, az angol, a cseh és a finn voltak a közvetítő nyelvek, elsősorban a nyelvtani rendszer leírására helyezték a hangsúlyt, s ennek fényében választották ki a nyelvtani

szerkezetek bemutatására és gyakoroltatására szánt olvasmányokat. Ezek célja, hogy mintát mutassanak a nyelvtanuló számára arról, hogyan reagálhat egy adott helyzetre.

Egészen más oldalról közelítette meg a nyelvtanulást a direkt módszer. A közvetítő nyelvet elutasító, a nyelv elsajátítását alapul vevő direkt módszert a bevándorló munkavállalók jelentős száma hívta életre, hiszen az érthető kiejtés és a megfelelő szóbeli kommunikáció akár életet is menthet egy-egy helyzetben. Ma is sok helyen működnek az ún. Berlitz-iskolák, ahol kreatív módszerek használatával, a közvetítő nyelv kizárásával oktatnak, különös hangsúlyt fektetve a drillezésre, automatizálásra, fonetikára (Csontos–Dér 2018 :52-53).

Hamar kiviláglott azonban, hogy egyik módszer sem elég hatékony, s a kettőből egy harmadikat gyúrtak.

Az idegen nyelv tanulásának kulcsfontosságú eszközei a szótárak. A XX. század második fele a számítástechnika fejlődésének köszönhetően új fejezetet nyitott a lexikográfia történetében. Az új kezdeményezések századként emlegetett időszakban készülnek el a nemzeti nyelvek nagy történeti szótárai, és az ún. fogalomköri szótárak, a teauruszok. Előtérbe kerül a nemzeti nyelvek történeti szempontú vizsgálata, különös tekintettel az írott nyelvi hagyományokra. A számítógépes módszerek segítségével jelentősen megváltozott a szótárkészítés és a szótárhasználat is. Az 1960-as években számítógépes módszerekkel kezdték vizsgálni például a szavak gyakoriságát, a kapott eredményekből gyakorisági szótárak készültek.

Az 1990-es évektől robbanásszerűen fejlődött a számítástechnika: gyökeres változásokon ment át az információ kezelésének és tárolásának módja, megjelentek az interneten elérhető és a mobilkészülékre is letölthető szótárak, ami az ún. e-lexikográfia megerősödéséhez vezetett (Fóris Ágota e.vn:12).

Bár tagadhatatlan a technikai eszközök fontossága, a fő forrás mégis az ember. A nyelvtanulás kezdeti szakaszába érdemes anyanyelvi beszélőket bevonni, mivel a nyelvtanulónak ezzel lehetősége nyílik valós helyzetben megfigyelni a hatékony kommunikációhoz szükséges nyelvi elemeket. Egy-egy témáról élő szóban vagy valamely internetes fórum segítségével is érdeklődhet a tanuló a témához kapcsolódó tapasztalatokról. Ebben a kommunikációközpontú tanulási környezetben az egyik fél megosztja személyes tapasztalatait a használt nyelven, míg a másik fél ezzel egyidejűleg olyan anyanyelvi beszélőtől kap példát, akinek a tapasztalatai érdekesek lehetnek a számára. A sikeres kommunikáció fő feltétele itt természetesen az, hogy a partnerek rendelkezzenek előzetes ismeretekkel az adott témakörben (Csontos–Dér 2018).

Mint ismeretes, a legtöbb felnőtt nyelvtanulóknak az az elsődleges célja, hogy kommunikálni tudjon a megtanulandó idegen nyelven. Tehát a sikeres kommunikációhoz már viszonylag kezdő szinten is szükséges bizonyos mennyiségű szó ismerete.

A nyelvtanításban kellő figyelmet kell fordítsunk a szókincs megalapozására, majd bővítésére. A nyelvtan és a nyelvi szerkezetek gyakorlása korántsem elég – s igaz ez visszafelé is. De nem elég a szavakat csak az órákon tanulni. Sok felnőtt számára épp a szavak megtanulása jelenti a legnehezebb feladatot. A szavak tanulását elősegíti, ha különböző kontextusokban tanulják, ismétlik azokat, továbbá rokon- és ellentétes jelentésű szavakat is tanítanak. Ehhez értelemszerűen jó hosszútávú memóriára van szükség, miközben a feladatot nehezíti, hogy a szókészlet folyamatosan változik. Különösen igaz ez a technika és a tudomány világára. A papír alapú tananyagok nem is képesek tartani a lépést (Csontos–Dér 2018).

Aláhúzendó: más feladat egy adott szókincset elsajátítani, és más feladat működésbe is hozni ugyanezt. Egyik esetben a megértésen és az elraktározáson van a hangsúly, a másokban a memóriából való előhíváson és a használaton. A megtanulandó szavak mindig igazodjanak a nyelvtanításhoz választott tankönyvhöz.

Az idegennyelv-oktatás fontos eleme a beszédkészségfejlesztés is, ennek részeként pedig a kiejtés. A magyart idegen nyelvként tanulók többsége felnőtt, aki odafigyel arra, hogy a tanult anyagot megértse és jól használja, ezért az oktatási folyamatban nem szorulhat háttérbe a nyelv ritmusának és artikulációjának tanulása sem. Ehhez nagy segítséget nyújt a magyar versek, irodalmi szövegek hallgatása, bármilyen rögzített szóbeli megnyilvánulás.

A magyar mint idegen nyelv oktatásának, a beszéd fejlesztésének nélkülözhetetlen részei a szerepjátékok. Gondoljunk csak bele: az óvodáskorú gyermekek által a leginkább kedvelt játéktípus is a szerepjáték, mely során mindazt, amit láttak, hallottak, megértettek, aztán cselekvés és élőszó használatával gyakorolják. Ahogyan a kisgyermekben rögzül a szerepjáték során, hogyan kommunikál egymással anya és apa, orvos és beteg, eladó és vevő, tanár és diák stb., úgy a felnőtteknél is élővé válhatnak szerepjáték által a különböző élethelyzetek beszédfordulatai.

A témakörök megtanulásánál használjunk tematikus képeket, amelyekkel pl. a legalapvetőbb élelmiszereket, szakmákat, irányokat, ruházati termékeket, állatokat, növényeket, időjárási viszonyokat stb. mutatjuk be. Ha az ezekhez kötődő kellő szókincs már megvan, a rokon- és ellentétes értelmű szavak gyakorlásához használjuk a párkeresős vagy halmazalkotós játékot képkártyák segítségével. Alakítsunk ki alapvető élethelyzeteket

– vásárlás, sorban állás, várakozás az orvosnál, ügyintézés, találkozás egy ismeretlen személlyel –, amelyekkel nap mint nap találkozhat a nyelvtanuló.

A helyesírási ismeretek ellenőrzéséhez, rögzítéséhez alkalmazhatóak az egyszerű keresztretjvények, amelyeknél egy-egy kifejezés magasabb szintű értelmezése is szükséges lehet.

Gyakran alkalmazzunk hanganyagokat is, hiszen ezek esetében ellenőrizhetjük, a metakommunikációs eszközök kizárásával is sikeresen megérti-e a nyelvtanuló mindazt, amit az adott nyelvet beszélő közegben bármikor máskor is tapasztalhat (Csontos–Dér 2018).

1.3. Kortárs informatikai technológiák a mid-oktatásban

Napjainkban az emberiség tudományos és technológiai forradalmat tapasztal, melynek az anyagi alapja az elektronikus számítástechnika. Ennek a technikának az alapja egy újfajta technológia – információs. Ezek közé tartoznak azok a folyamatok, ahol az információ a termék. Az információs technológiák kialakulása nem spontán, hanem valamely szociális folyamat technológizációjának az eredményének köszönhető. A folyamat igényel céltudatos emberi befolyást a kijelölt termelési területre, amely következtében létrehoznak gépi technológiát. Minél szélesebb az elektronikus számítógép használata, annál magasabb ennek az értelmiségi szintje, ennek következtében több információs technológia típus jelenik meg.

Szóval, az ismeretterjesztő technológiák – a módszerek és a szoftverei technikai eszközök gyűjteménye, egyesítve a technológiai láncba, amely az ismeretgyűjtést, feldolgozást, tárolást, terjesztést és megjelenítést biztosítja az ismeretforrás felhasználási folyamatainak bonyolultságának csökkentésére, valamint megbízhatóságuk és hatékonyságuk növelése érdekében. (Пышкaп 2002: 17).

Információs technológiák olyan tulajdonságokat tartalmaznak:

- A feldolgozás tárgya - az adat.
- A folyamat célja – információ megszerzése;
- Az információs folyamat megvalósításának az eszköze – szoftver vagy hardver-számláló komplexumok.
- Az adatok feldolgozásának a folyamatai indítják a különálló műveleteket a helyzetnek megfelelően.
- A folyamatirányítási intézkedések kiválasztását a döntéshozók végzik;
- A folyamat optimalizálására vonatkozó kritériumok a valószínűség, a

megbízhatóság, és az információk korszerűsége (Пушкав 2002:26).

Információs technológiák új lehetőségeket alakítanak ki a társadalom fejlesztésére és adnak stratégiai értelmet az alábbiaknak:

- Az információs erőforrás effektív használatának;
- Információs folyamatok optimalizálásának és automatizálásának;

Termelési technológiák kidolgozásának:

- Elektronikus tévékommunikációs hálózatok használatának;
- A társadalom intellektuális potenciájának a fejlesztése;
- Az információmodellezési módszerek alkalmazása a tudományos kutatási munkákban, ami lehetővé teszi a nehéz helyzetek végrehajtását és az elemzését;
- Az információmodellezési módszerek alkalmazása, globális folyamatok, kozmikus információs monitorozást. (Карпенко, 2004:75).

A modern információs technológiák képzésénél a tanulási információk átadásának eszközei és módszerei a legújabb kommunikációs eszközök (számítógépesítés, internet, e-könyvek stb.) segítségével történik. Azt is mondhatjuk, hogy a SIT az oktatásban az oktatási folyamat módszertana és technológiája, a legfrissebb elektronikus oktatási segédeszközökkel valósul meg, elsősorban elektronikus számítógépekkel.

Az oktatási ismeretterjesztés egyik eleme a modern információs technológiák bevezetése az oktatásba, ami azt jelenti, hogy az oktatás területét az oktatás és képzés pszichológiai és pedagógiai céljainak megvalósítására összpontosító modern információs technológiák kifejlesztésének és felhasználásának elméletével és gyakorlatával kell biztosítani.

Utóbbi időben az idegen nyelvek oktatási módszerei némi változást mutattak a folyamat és a tanítási módszerek szervezésében, szerkezetében és tartalmában. Napjainkban a leghatékonyabb módja az idegen nyelvek tanításának és tanulásának, minden bizonnyal a kommunikáció orientáltság, melynek célja, hogy a diákokat minél jobban közelítse az idegen nyelvi környezet valódi feltételeihez. A számítógépes technológia aktív használata az egyik módja ennek a módszernek a megvalósításában. Ezért, a számítástechnika, nyelvészek, módszertanok és idegen nyelvek tanárainak szakemberei előtt szükségessé vált a tanítási módszertan fejlesztése, a modern információs technológiák felhasználásával (Подопригорова 2003:25).

Ilyen módon számítógép magára veszi a tanár rutin munkájának a nagyobb részét, felszabadítva a kreatív tevékenységhez szükséges időt, amely a technológia jelenlegi szintjén nem adható meg a számítógépnek.

Az a tény, hogy a számítógépek hamar elterjedtek az életünkben és az angol nyelvtanulás folyamatában, egy kicsit felülírva a hagyományos módszereket, és arra kényszerítették az idegennyelv-tanárokat, hogy megoldják azokat a kérdéseket, amelyeknek a megjelenésében a nyelvészek még csak néhány évtizeddel ezelőtt sem gyanakodtak. Azt is lehet mondani, hogy nincs semmi meglepő abban, hogy nem minden tanár hajlandó széles körben bevezetni a számítógépeket egy olyan szokatlan területen, mint az idegen nyelv tanítása. Szükséges, hogy minden tanár megértsen egy egyszerű gondolatot: a számítógép az oktatási folyamatban - nem mechanikus tanár, helyettese vagy tanár analógiája, ez csak a gyermekek tanításának eszköze, amely erősíti és kiterjeszti a tanár oktatási tevékenységének lehetőségeit. Amit a tanár meg akar kapni a gép használatától, azt oda be kell programozni. A XX. Század 80-as évei óta kezdtek el használni az idegen nyelv tanításában számítógépes oktató jellegű programokat. Akkor arról volt szó, hogy az automatizált képzési rendszerek az úgynevezett kombinált technikai eszközökre vonatkoznak. Ezek a rendszerek kivételesen egy számítógép segítségével használhatóak, az oktatási információ bemutatásának funkciói intuitívan megértő formában jelennek meg (Зубов 2004:37).

Ennek szükségességét a pandémia alatt nagyon is megtapasztaltuk.

A modern információs technológiák használatának fő célja a képzésben az, hogy felkészítse a hallgatókat egy teljes körű életre az információs társadalom körülményei között. Lehetőség van továbbá megkülönböztetni a modern információs technológiák bevezetésének pedagógiai feladatait az oktatási folyamatba:

- az oktatási folyamat minden szintjének fokozása, hatékonyságának növelése;
- nyitott oktatási rendszer kiépítése;
- a hallgató kreatív potenciáljának fejlesztése;
- a kísérleti és kutatási tevékenység készségeinek fejlesztése;
- a diákok információs kultúrájának kialakítása;

A társadalmi rend megvalósítása, amelyet a modern társadalom informatizálása kondicionál. [Кудін 2002: 73].

Következésképpen arra a következtetésre juthatunk, hogy a modern információs technológiák, amelyek lehetővé teszik a hallgatók számára a nem hagyományos információforrásokhoz való hozzáférést, növelik a független munka hatékonyságát, teljesen új lehetőségeket teremtenek a kreativitás számára, megtalálják és megszilárdítják az új szakmai készségeket, lehetővé teszik az alapvetően új formák és képzési módszerek

megvalósítását, pozitívan tükrözik a tanulás hatékonyságát.

1.4. A modern információs technológiák kritériumai az oktatásban és használatuk alapelvei

A modern technikai eszközökkel való alkalmasságot az idegen nyelvű osztályokban való használatra a következő feltételek határozzák meg:

- a.) munka produktivitása és az oktatási folyamat hatékonyságának a növelése;
- b.) a tanulók a tanulási tevékenységének koordinálása
- c.) a nyelvtanulás motivációjának növelése;
- d.) operatív visszajelzés és az alapos lépéses irányítás a diák tevékenységében;
- e.) gyors válaszok begépelésének a lehetősége hosszantartó kódolások nélkül

(Зубов 2004:123-124).

Az információs technológiákkal való tanítás alapjába, mint bármely más tanítási eszközbe és módszerbe be kell vonni az általánosan elismert didaktikai elveket. Összeszedve az elvárásokat a tanítási folyamathoz, megszervezett modern információs technológiákkal, köztük ki lehet emelni a főbbeket:

a.) tudományos elv

A tanítás tartalmához érdemes belevonni csak az elismert tudományos ismereteket abban a formában, amely megfelel a tudományos modellnek egy megadott adekvát szinten. Az oktatás tartalmába, evvel együtt, nem csak tudományos tudás vonható bele, hanem az alap akadályok a kortárs tudományban is. A tudományosság elve kijelöli ugyanúgy a tanítási anyag bemutatását a tudományos ismeretek jelenlegi szintje szerint. Ezzel összefüggésben a tudományos kutatás készségeit és képességeit a diákok számára tervezik, és megismertetik őket a modern kognitív módszerekkel. Következésképpen az oktatási anyagok reprodukálása, beleértve a számítógépes-eszközök használatát is, olyan modellek alapján kell elvégezni, amelyeknek meg kell felelniük a tudományos ismereteknek, és ugyanakkor hozzáférhetőnek a tanulók megértéséhez.

b.) a vizualitás elve

A diákok oktatási tevékenységét az oktatási anyagok lehető legteljesebb mértékű módján kell elvégezni. Csak azokat az eszközöket kell felismerni és kiemelni a legfontosabb szempontok alapján, amelyek maximalizálják a tanulási cél megvalósulását és a kortárs információs technológiák segítségével kiemelni s elkülöníteni a jelen pillanatban jelentéktelenektől.

A számítógép-központú tanulás legfontosabb előnye a vizualitás elven alapszik a

mai értelmezés szerint, a pedagógiai szoftvereszközök használatával a diákok nem csupán tanulási helyzeteket vizsgálnak, hanem részt is vesznek benne. Így valósulnak meg a tanulási sikerhez szükséges alapvető didaktikai előfeltételek: az érzelmi befogadás, a gnoszticizmus, az oktatási anyag vizualizálása, egyéni ütem kiválasztása az oktatási anyag bemutatásakor.

c) a rendszeresség és a következetesség elve

Az oktatási anyag rendszerezett bemutatása magában foglalja a diák személyes tudásmodelljének megteremtésének előfeltételeit, amely egy belső egységes rendszer és összhangban van a tanulás céljával, vagyis legyen alkalmas a pedagógiai tudás modelljének. Ennek az elvnek a tartalmában célszerű egy új összetevőt hozzáadni - az oktatási cselekvések végrehajtásának módját, amelynek során a tudás asszimilálódik. És annak érdekében, hogy a hallgatók a kezdetektől fogva kidolgozhassanak egy elképzelt rendszert az elvégzendő tevékenységekről: megadni az általános lépéseket a képzés elején, vagyis iránymutatást kell létrehozni a cselekvéshez.

d) az összes tanuló aktív részvételének elve az oktatási folyamatban

Ez az elv nemcsak azt követeli a tanártól, hogy bevonja a tanulásba a diákokat. Fontos tudatosítani velük a saját tevékenységük szükségességét. Maradjon lehetőségük olyan tevékenységeket választani, melyek a legjobban illenek a képességeikhez. Megfelelő orientált alapot a tanár hoz létre - a legracionálisabb tevékenységtípusok kiválasztásának ismérveit.

e.) a tanulás egyéni megközelítésének elve

A multimédiás programok létrehozásakor, melyek segítségével megvalósul az egyéni megközelítés elve, bele kell számolni az irányzatokat és a realizációs szinteket. Különösen a módszertan kiválasztásakor és az elsajátított tananyag és a képességek ellenőrzésekor kell beleszámítani az mindegyik tanuló egyéni motivációs beállítottságát. Ugyanis fontos a kezdő szint meghatározásának a biztosítása, vagyis meghatározni a tudás mennyiséget és a mélységet, különböző képességeket és állandó szokásokat az elsajátításakor.

f.) az elérhetőség elve

Az elérhetőség meghatározza annak lehetőségét, hogy teljes egészében vagy egy bizonyos szakaszban elérjük a tanulás célját. A megvalósítás feltétele a belső és külső előfeltételek előtti jelenléte.

Az elérhetőség elve a rendszerezettség és a következetesség elveivel függ össze, hiszen csak az a tudás, ami szigorú egymás után, a rendszerezettség követelményeinek

betartásával, ez hozzáférhető a felfogáshoz és az alkalmazkodáshoz.

Összegzésként:

Az információs rendszerek létrehozását céltudatosan kell megvalósítani, figyelembe véve az oktatási tevékenységek szervezési problémáit és az összes komponens kifejlesztésének szükségességét;

A modern információs technológiákat a tantárgyi tartalom és a tantervi programok szerint kell használni, de ugyanakkor létre lehet hozni eszközöket a különböző oktatási területek tanulmányozására;

A képzési rendszereket kell létrehozni a fogalmi rendszer elmélyítésére: leírt a mentális tevékenységek hierarchiájuknak használatával;

Az információ- kommunikációs technológiáknak természetesen kell illeszkedniük a tanulási folyamatba, szerepelni kollektív és egyéni tevékenységek eszközeként a tanulók számára;

Számítógép- orientált tanulási technológiák létrehozásakor figyelembe kell venni a tanuló korát;

Számítógép- orientált módszertani tanulási rendszerek ki kell, hogy elégítsék pszicho- pedagógiai, ergonómiai didaktikai követelményeket, a létrehozásuk alapuljon a kortárs pedagógiai tudomány eredményein;

Számítógépes programos eszközöket kísérni kell módszertani biztosítással, a gyakorlati használata előtt a tanulási folyamatban megfelelő kipróbálásokkal szükséges tesztelni;

Számítógépes tanulási eszközök könnyen kell, hogy alkalmazkodjanak a számítógép különböző konfigurációjához, és megfelelniük kell a tudás szintnek, képességnek, és a felhasználó jellemzőinek, tanulási célnak, tanulók korosztályi jellegzetességeinek. (Кудін 2002:136-138).

1.5. Az IKT technológiák használatának a módszerei

Egy kortárs tanár különböző szakmai tevékenységekkel foglalkozik: tanítási, nevelési, tudományos, módszertani és irányításival. Függetlenül attól vagy más tevékenységi típustól léteznek különböző kortárs információs technológiák használatának lehetőségei, melyek adnak lehetőséget megkapni, továbbadni, megszerezni és feldolgozni az információt, kommunikációt létesíteni a kollégák, tanulók és a szülei között.

A számítógépek számának növekedésével megnő a szerepük, mint hatékony eszköz a tanulási eredmények növeléséhez használatukkor, mint új tanítási eszközként.

Eközben a számítógép használható lehet a tanár munkahelyének automatizálásához, és mint eszköz a tanulók tanításához. A használata megengedi növelni a tanulók értelmiségi szintjét és megkönnyebbíti a gyakorlati feladatok megoldását. A számítógép használható lehet, mint:

- Információs rendszer, ami segít különböző kérdéseket megoldani;
- Információs forrás a művészi projektek kidolgozására;
- Eszközként a vizuális tanulás jelentős szélesítésére;
- Operatív irányítás az elsajátított tudásra és képességekre (Панченко 2008:88).

Azért, hogy az idővel párhuzamosan haladjon, maga a tanárnak is szüksége van számítógépes technológiákon uralkodni, legyen elképzelése a legnépszerűbb operációs rendszerről a „Windows”-ról, tudjon dolgozni más népszerű szoftverekkel, mint Microsoft Word, Excel, PowerPoint és egyéb alkalmazásokkal, melyek kapcsolódnak a tanár tantárgyához, tudjon használni az internetet és egyben a gyerekek tudását a számítógépekről, melyeket azok az informatika órákon elsajátítanak.

Ahogy a kortárs pedagógiai gyakorlat mutatja, a kortárs ismeretes technológiák alkalmazása a tanulási folyamatban főleg olyan három didaktikai feladattípusra vannak ráirányulva:

- A kortárs ismeretes technológiákat segédeszközként használják a már létező didaktikai feladatok rendszerének a megoldására.

Az elsajátító anyag tartalmának a új információt vélik, instrukciókat, demonstrációt és egyebeket. Például, a kortárs ismeretes technológiák megengedik a videó és hanganyagok felhasználását didaktikai célokból. A multimédiás technológiák nemcsak átalakították a kortárstanítási eszközöket egy igazi beszédpartnerré, hanem megengedik a tanulónak, az osztály (ház) otthagya nélkül jelenlétnek lenni a híres tanult nyelvészek, pedagógusok óráin. Tanúskodhatnak a múlt és a jelen történelmi eseményeken, meglátogathatják a Világ legnépszerűbb múzeumait vagy kultúra helyeit stb..

- Kortárs ismeretes technológiák eszközként tekinthető, melyet kiválasztottak a különböző didaktikai feladatok megoldására a hagyományos gépnélküli tanítási rendszer, cél és feladatok megőrzésével. Ugyanekkor maga a tanulási tartalom nem kerül be a számítógépbe (a számítógép végrehajtja a vezérlő, szimulátor stb. szerepeit). Ez a szerep meg van adva a dialógusos tanítási rendszerekben, melyek modellezik a tanár tevékenységét. Manapság a leggyakoribban használják az ismeret vezérelt alkalmazásokat. Új érdekes lehetőségek a szövegekkel való munka alatt ad szövegszerkesztő (szimulátor, autókorekció, önkontroll, az mintával való összehasonlítás).

A kortárs számítógépes technológiák használatával más didaktikai feladatok oldódnak meg, melyek nem lettek megoldva hagyományos módon. Jellemző az utánzásosan- modellező alkalmazások, például számítógépes programok megadott nyelvi helyzetekkel.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a leghatékonyabb módszer a számítógép használatakor a tanítási folyamatban, az őket való hozzákapcsolása az alkalmazás-módszertani komplexushoz, vagyis a kortárs technológiák használata a kísérő nyomtatott anyagokkal együtt valósuljon meg.

Fontos feladatnak tekinthető a kortárs információs technológiák bevitele az órára. A kortárs technológiák és a hagyományos tanítási módszerek asszimilációja nehéz, ezért ésszerűen át kell gondolni az óra felépítését, folyamatát és a pszicho- pedagógiai szervezési komplexust. Átmenet az új számítógép orientált tanítási módszerre a végén jobb eredményekkel biztosítja mind a pedagógust, úgy a diákokat is.

A problémák között ilyenek akadnak:

- Tudományos és módszertani támogatás kifejlesztése az oktatási folyamat informatizálási feladatainak megoldásához;
- A pedagógiai személyzet képzése a modern információs és kommunikációs technológiák oktatási folyamatokban való felhasználására;
- A hallgatók felkészítése a modern oktatási és kognitív tevékenységekre;
- A tanintézmények anyagi- technikus és tudományos- módszertani biztosítása.
- Az összes kivétel nélküli tanórákon való multimédia használatának a kidolgozása.

A modern technológiák integrálása a tanításba sok előnnyel jár, mindenképp idő felszabadításról van szó, ami lehetőséget ad a pedagógus művészi tevékenységének. Evvel megnő a tanulók megértési és tanulási képességük.

II. A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV OKTATÁSÁNÁL FELHASZNÁLHATÓ TANANYAGOK

A tananyagok bemutatásakor elsősorban meg kell jegyezni, hogy jóval kevesebb tananyag áll rendelkezésünkre a mid-oktatás során, mint egy másik európai uniós nyelv idegen nyelvként való oktatásakor, az angolról mint világnyelvről nem is beszélve. Az egyes közösségi helyzetek, és nyelvtanulási célok, ahogyan láthattuk is fentebb, eltérő felépítésű tananyagot igényelnének: korcsoportokra lebontva, a nyelvtanulási célt figyelembe véve, és a nyelvi szintet szem előtt tartva igen sokféle tananyagra lehet szükség egy nyelv vonatkozásában.

A magyar mint idegen nyelv kapcsán viszont nem olyan széles a paletta. Ennek sok oka van, lehet: egyik ilyen, hogy az utóbbi néhány évben a mid-tanárok képzése Magyarországon háttérbe szorult, s ebből kifolyólag kevesen vannak, akik nagy gyakorlati és elméleti tapasztalattal rendelkeznek a tananyagok készítésében. Ugyanakkor meg kell azt is jegyezni, hogy az IKT eszközöknek köszönhetően a tanárok között a tudásmegosztás jelentős minőségi javaláson ment át, és ha nem is kurzuskönyvek formájában, de online elérhető verzióban számos különálló tananyag, óraterv, ötlet áll rendelkezésére a mid-tanároknak pl. a MidKid online felületen, és közösségi médiás csoportban is.

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül a tankönyvelemzés vezérfonalát követve kitérek néhány elérhető és szélesebb körben alkalmazott kurzuskönyvre és tankönyvre a mid-oktatás kapcsán.

A nyelvkönyveket a szakirodalom regionális és multinacionális könyvekre osztja. A tankönyvpiacra ezek a kiadványok árban, kivitelezésben, szintben, szakmai színvonalban konkurálnak egymással. A nyelvtanár szerepe már a tankönyvek beszerzése előtt a döntéskor meghatározható. (1)

Zaláné Szablyár Anna, Petneki Katalin nyelvkönyvválasztási tanulmánya szerint a következő tulajdonságokat kell rendelkeznie a jó nyelvtankönyvnek:

- „*figyelembe veszi a legtipikusabb tanulási célokat (kommunikáció idegenekkel, releváns hétköznapi helyzetek megoldása, a legfontosabb beszédszándékok bevezetése és begyakorlása; ha egy bizonyos vizsgára készít fel, igazodik a vizsga követelményeihez stb.);*
- *jól felépített, tagolt, áttekinthető maga a könyv és egységei/leckéi/ fejezetei (regiszterek, összefoglalások stb.); amennyiben magyarázatokat vagy szabályokat tartalmaz, azok jól érthetők és transzparens/áttekinthetők;*

- tartalmaz szöszedetet, a tanított témákhoz kapcsolódó fordításszövegeket, nyelvtani összefoglalókat, választható szövegeket, dalokat stb.;
- a gyakorlatok utasításai, piktogramjai egyszerűek, következetesen ismétlődnek;
- a bőséges gyakorlatanyag egy részét a nyelvtanuló maga is ellenőrizni tudja, lehetőséget nyújt az egyéni/órán kívüli gyakorlásra is (például van a könyvben megoldási kulcs);
- tanácsokat ad a tanuláshoz, gyakorláshoz (technikák, stratégiák tudatosítása);
- főleg a vizsgák mint tanulási cél miatt a nyelvtanulók jelentős része, a fiatalok is, szívesen oldanak meg teszteket, hogy tudásszintjüket ily módon is ellenőrizzék.”(1)

A módszertani háttérét vizsgálva több szakember a kommunikatív nyelvtanításra teszi le a voksot. A kommunikatív nyelv szemlélet holisztikus, makro lingvisztikai alapokon nyugszik, amely felhasználja a kontextuális nyelvészet, a szemantika, (3) a szociolingvisztika(4) a funkcionális nyelvészet megállapításait és a Wilkins-féle kategóriákat(5). A lényegét az a következtetés fejezi ki, amely szerint a nyelv nemcsak nyelvi struktúrákból álló formális kódrendszer, hanem kommunikatív értékekkel és funkcióval rendelkező szociális konvenció(6) a kommunikatív nyelvtanítás célja a kommunikatív kompetencia kialakítása és fejlesztése, amely a nyelvtani szabályok ismeretén túlmenően magában foglalja annak tudását is, hogy a nyelvet hogyan lehet a leghatékonyabban felhasználni bizonyos kommunikatív célok elérése és beszéd szándékok megvalósítására (Némethné Hock-Ötvösné Vadnay 1997:11)

Az értékelési szempontokat vizsgálva számos szerző különböző szemléletet mutat be. Némethné Hock Ildikó és Ötvösné Vadnay Marianna a D. Williams, T. Hutchinson és C. Waters, L. Sheldon valamint J. McDonough és C. Shaw összeállítását tartják figyelemreméltónak

2.1. Felnőttek oktatása alapoktól: MagyarOK tankönyvcsalád és Hallo itt Magyarországon

A gyakorló mid-tanárok szerint a legjobb, legmodernebb kurzuskönyv, és tananyagcsalád. A Tankönyvcsalád jelenleg B2-es szintig van kidolgozva. A tankönyv, munkafüzet mellett tanári kézikönyv és online tananyagok és hanganyagok is segítik a felnőttek, vagy nagyon kamaszok számára az akár önálló magyartanulást is.

A tankönyv adatai:

A tankönyv írója Szita Szilvia és Pelcz Katalin

Cím: MagyarOk

A1-A2 1. kötet

2013, Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar

A tankönyv célkitűzései: Előszó van, a könyv valós tartalmával összhangban van, az előszó tartalmaz, informatív

Célcsoport: felnőttek, egyetemisták számára íródott a tankönyv

Nyelvi szint: Közös Európai Referenciakeret A1-es szintje, a megadott szintnek megfelel a könyv tartalma

A tankönyv felépítése:

Logikus és áttekinthető. A fejezetek spirális szerkezetűek, vagyis a szókincs és nyelvtan folyamatosan bővül, illetve a fejezetekben visszautal a korábban tanult témákra.

A könyvhöz hanganyag is elérhető, melynek célja a hallás- és a beszédértés fejlesztése.

A könyv fejezetei hasonló felépítésűek. A törzsanyag tartalmazza a témát feldolgozó feladatokat és szövegeket, illetve röviden bemutatja a kapcsolódó nyelvtant. Minden fejezethez van egy Hasznos kifejezések nevű oldal, amelyen rendszerezve fel vannak tüntetve a fontos kifejezések, mondatok, ez az oldal megkönnyíti a fejezet ismétlését.

A tankönyv 8 leckéből áll:

Az 1. fejezet bevezető jellegű, téma a magyar nyelv, a kiejtési és hangrendi alapszabályokat tekinti át.

A 2. fejezet Táplálkozás címet viseli. Köszönésekkel, bemutatkozással, országok és nemzetiségek megismerésével, családdal, foglalkozással és az idővel ismerkednek meg a tanulók. Nyelvtan: létige, helyhatározó, képzők, birtokos személyjelek, kérdőszók. Szórend: a fókuszpozíció

A 3. fejezet címe Ismerkedés az irodában. Altémái: tárgyleírás, használati tárgyak, technika, emberi tulajdonságok. Nyelvtan: létige, a határozott és a határozatlan névelő, többszörös toldalékolás, birtokos személyjelek, létige, számnév, főnévi igenév, mutató névmás. Szórend: tagadás.

A 4. fejezet címe: A városban. Altémák: hány óra van, milyen nap van ma?, helyek a városban, közlekedési eszközök, útbaigazítás, város és falu. Nyelvtan: időhatározók, segédigék, társ-és eszközhatározó, helyhatározók, rendhagyó igék, a számnév toldalékolása, többes szám jele, az ikes igék, többszörös toldalékolás. Szórend: ige és vonzat

Az 5. fejezet címe: Vásárlás, étterem. Altémák: élelmiszerek és mennyiségek, a piacon, mit eszünk/iszunk, az étteremben, ruhavásárlás, színek. Nyelvtan: a tárgy,

igeragozás, a számnév toldalékolása, a mutató névmás toldalékolása, tárgyias és tárgyatlan igék, a melléknév többesszáma és toldalékolása. Szórend: ige és két vonzat.

A 6. fejezet címe: Szolgáltatások, szabadidős programok. Altémák: helyek és helyzetek, mit csinálsz szabadidőben, időpont egyeztetés, hobbi és szabadidő, hurrá, nyaralunk. Nyelvtan: részeshatározó, birtoklás kifejezése, számnév toldalékolása, határozatlan igeragozás, főnévi igenév, kötőszók, időhatározó, segédigék, a létige múlt ideje. Szórend: segédigés mondatok

A 7. fejezet címe: Aktív napok. Altémák: egy átlagos munkanap, mit csinálunk a munkahelyen, egy magyar egyetemista Japánban, nyelvtanulás. Nyelvtan: irányt jelző igekötők, a tárgy típusa és az igeragozás, a szabályos igék határozott ragozása, időhatározók. Szórend: igekötős mondatok

A 8. fejezet az Édes otthon témakört dolgozza fel. Altémák: a mi családjunk, családi ünnepek (születésnap), helyiségek a házban, bútorok és használati tárgyak, otthoni tevékenységek, házimunka. Nyelvtan: birtokos személyjelek, birtokolás minden igeidőben, a létige minden igeidőben, a személyes névmás mint tárgy, a múlt idő, igeragozás, időhatározók, főnévrágok, helyet jelölő névutók, határozott ragozás. Szórend: birtoklást kifejező mondatok.

A könyvben hangsúlyos szerepet kap az interkulturalitás. Az interkulturális ismereteket feldolgozó feladatok olyan kommunikációs helyzetet teremtenek, amelyekben a diákok az adott témában először Magyarországról szereznek információkat, majd ezeket saját országukkal és egymás országával is összehasonlíthatják. Az ilyen feladatok célja, hogy a magyar nyelvről és kultúráról szerzett ismereteket globális kontextusba helyezze, valamint képessé tegye a diákokat a saját országukkal kapcsolatos információk megosztására.

A fejezetben találunk kiegészítő magyarázatot, kiegészítő megjegyzéseket, ezek a részek a *Miért így?* címet kapták.

A tankönyv számos kulturális és országismereti információt ad Magyarországról.

Minden fejezet törekszik a szórend megértésének elsajátításra, minden fejezetben más-más szórendi kérdésekkel találkozunk, ennek célja, hogy a tanulók helyes mondatokat legyenek képesek alkotni.

A szórend mellett a helyes kiejtés begyakorlása is szerepet kap a fejezetekben. A fejezetek külön hangsúlyt fektetnek az adott téma szavainak elsajátítására és a nyelvtani anyagra.

A leckék után függelék következik. Megtaláljuk a függelékben könyvben szereplő

igék listáját vonzat szerint. Ezt követi a hanganyag leírata és végül Magyarország térképe látható az utolsó oldalon.

A nyelvtani munkafüzet különösen ráerősít a gyakorlásra. A nyelvtani anyag felépítése logikus, a dialógusok életszerűek, mindennap használatos szavakkal kifejezésekkel találkozunk, pl: vásárlás, ügyintézés, ezeken a mindennapi témákon keresztül nyerünk betekintést a nyelvtani ismeretekbe. Jól felépített nyelvtani ismeretekkel találkozunk a könyvben.

A nyelvtani anyag arányos témakörökkel, a logikai sorrend a témakörökhöz kapcsolódik, illetve nehézségi fokokkal emelkedik fejezetenként. A hangsúly a hasznos szókincs és nyelvtani ismeretek közvetítésén van, amelyeket a könyv spirális szerkezetének köszönhetően a tanuló folyamatosan ismétel.

A tananyag erősen kommunikációközpontú, és számtalan életszerű közléshelyzetet teremt. Ugyanakkor nagy hangsúlyt fektet a hallás-, az olvasás- és az íráskészség, valamint az interkulturális készségek fejlesztésére is.

A tankönyvben van kultúrákövetítés. A feladatok egy része Magyarországgal kapcsolatos, Magyarországról közöl tudnivalókat, de ugyanakkor vannak feladatok, amelyek lehetőséget adnak arra a diákoknak, hogy saját kultúrájukat és országukat bemutathatják. A könyv szorgalmazza a kultúráközi kommunikációt.

A tankönyv vizualitása megfelelő, rengeteg ábra, táblázat kép található benne, rendszerezett és átlátható, logikus és áttekinthető. A képek, a tematikus címszavak és példamondatok betekintést adnak a feladatok tematikájába.

A könyvhöz kapható kiegészítő anyagok: a könyvhöz interneten elérhető több mint kétórányi hanganyag tartozik, melynek célja a hallás- és beszédértés, illetve a kiejtés fejlesztése. A honlap tartalmazza még a nyelvkönyv és a munkafüzet megoldókulcsát, az idegen nyelvű nyelvtani magyarázatokat és a nyelvkönyv és a munkafüzet többnyelvű szó- és kifejezésjegyzékét.

A munkafüzet a tankönyvben bevezetett nyelvtani jelenségeket rendszerezi és mélyíti el.

Értékelés:

A nyelvkönyv tartalmazza a törzsanyagot. Nyolc fejezetben tárgyal mindennapi élethelyzeteket, témaválasztásában a nyelvvizsgákhoz igazodik. Változatos feladatokon keresztül tárgyalja a fontos szókincset, és vezeti be a nyelvtani ismereteket. A fejezetek végén kiejtési gyakorlatokat, valamint a szókincs rendszerezését segítő hasznos kifejezéseket és mondatokat találunk.

A tananyag kommunikációközpontú, életszerű példaanyagokkal és feladatokkal, a

mindennapi nyelvhasználatban nélkülözhetetlen témákra épül a könyv. A nyelvtani ismeretek áttekinthetőek, rendszerezettek

A tananyag hangsúlya a hasznos szókincs és nyelvtani ismeretek közvetítésén van, amelyeket a könyv spirális szerkezetének köszönhetően a tanuló folyamatosan ismétel.

A feladatok egy része interkulturális szemléletű.

Szerintem a tankönyv megfelel az adott célcsoport számára, az összbenyomása számomra pozitív. A rengeteg példagyakorlat lehetővé teszi a tananyag begyakorlását ami megkönnyíti a tanulást.

Könyvelemzés - Halló, itt Magyarország

A Halló, itt Magyarország című tankönyvet először 1992-ben adták ki (Akadémia kiadó). A tankönyvet Erdős József és Prileszky Csilla szerkesztették. 2002-ben megjelent a Halló, itt Magyarország javított kiadása is.

A tankönyv 7. oldalán található előszó elég informatív. A tankönyv kezdő és középhaladó tanulóknak készült. A szerzők célkitűzése az volt, hogy a mindennapi életben felhasználható nyelvtudást, nyelvtani alapismereteket közvetítsenek a könyvben található leckékben.

A tankönyv felépítése

A Halló itt Magyarország két egymásra épülő kötetből áll, amelyek 20-20 leckét tartalmaznak. A tankönyvekhez 60 perces hanganyag járul (alapvető szituációk/párbeszéd, melyekkel Magyarországon és a magyarokkal való érintkezés során találkozhatunk). A kötet végén megtalálhatók a tankönyvben szereplő nyelvtani összefoglaló táblázatok, továbbá az új szavak betűrendes jegyzéke is.

Minden egyes lecke 7 oldalból áll. A leckék 4 részre vannak osztva:

A – szövegértés (a mindennapi életben előforduló szituációkat/beszédhelyzeteket bemutató szöveg)

B – beszédkészség (képes gyakorlatok, párbeszéd)

C – nyelvtani szerkezetek (az új nyelvtani szerkezetek képes bemutatása; új szavak jegyzéke)

D – írásbeli feladatok (elsősorban nyelvtani begyakorló feladatok)

Minden lecke egy-egy témakört dolgoz fel, mint például ismerkedés, utazás, bevásárlás, orvosnál, vendégségben, stb. Továbbá minden leckében új nyelvtani anyag található (pl.: névelők használata, az egyes és a többes szám, igeragozás, tárgy eset, birtokos eset, irányhármasság, stb.). Ezek a nyelvtani anyagok logikus sorrendet követve egymásra épülnek.

A tankönyv, alapvető nyelvtani ismeretek mellett, igyekszik egy magyarságképet kiépíteni, és a különböző kultúrákra, nemzetiségekre, azok hagyományaira és szokásaira is kitérni.

Értékelés

Véleményem szerint, a Halló, itt Magyarország tankönyv mára már elavult, korszerűtlen témákat, párbeszédet, szituációkat tartalmaz, melyek megnehezíthetik a nyelvtanulók dolgát. A kötethez járuló hanganyagok nem megfelelőek, a könyvben található szójegyzék olyan szavakat tartalmaz, amelyeket mára már elavultak, a mindennapi szóhasználatban ritkán fordulnak elő. Valamint a tankönyvben található nyelvtani összefoglaló táblázatok nehezen, esetenként egyáltalán nem értelmezhetőek tanári segítség, magyarázat nélkül, annak ellenére, hogy a szerzők szerint a tankönyv önálló nyelvtanulásra is alkalmas.

2.2. Gyermekoktatása: Kiliki a földön tankönyvcsalád

Az általános iskolai és a középiskolai nyelvtanításban általában a tankönyv a helyi tanterv alapja, a legfontosabb tanári segédeszköz. Előfordulhat ugyan, hogy a tanárnak alkalmazkodnia kell az iskolában évek óta használt tankönyvekhez, de egyre gyakrabban bízzák rá a döntést, önállóan kell választania az egyre bővülő, nehezen áttekinthető kínálatból.

Ahhoz, hogy szakmailag jó döntést hozhassunk, meg kell vizsgálnunk a tanítás speciális körülményeit, a rendelkezésre álló tankönyveket, és ki kell választanunk, melyik felel meg leginkább tanítási helyzetünknek.

A Kiliki a Földön 1. része 7-11 éves tanulók, 2. része 10-14 éves tanulók részére készült, felnőtt oktatásban nem megfelelő. Illusztrációval bőségesen ellátott. Szerkesztőik: Varga Csilla, Gróf Annamária, Szende Virág, Vidéki Erzsébet.

A szerzők könyvük első részét elsősorban 7-11 éves tanulók részére készítették, akik heti 2-3 órában tanulnak magyarul. Szándékuk szerint olyan tananyagot alkottak, mely összhangban áll a gyerekek életkorával és érdeklődési körével. Fő céljuk az érdeklődés felkeltése mellett olyan biztos nyelvtani, lexikai alap nyújtása, amely lehetővé teszi a nyelvtudás további bővítését. Fontosnak tartják a négy alapkészség (beszéd, beszédértés, írás, olvasás) arányos fejlesztését úgy, hogy az összhangban legyen a nyelvtanulók életkori sajátosságaival.

A 10 leckéből álló tankönyvben az 5. és a 10. fejezet az ismétlést szolgálja, ezekben nincsen nyelvtani anyag. Lehetőséget nyújt viszont az addig tanultak rendszerezésére,

elmélyítésére, új lexikai egységek tanítására, valamint az aktuális tudáspróba előkészítésére.

A tanulók képregényszerűen ismerkednek meg a kerettörténettel, s a főhős és új barátai életével. Mindezt nyelvtani anyag kíséri, de nem bonyolult, hanem egyszerű módon azt a célt szolgálva, hogy a gyerek szókincse minél egyszerűbben bővüljön. Ezt követi a párbeszéd rész, ahol társalgási feladatok könnyítik a nyelvtanulást.

A szerzők a könyv ajánlójában elmondják, hogy a gyakorlatsorok összeállítása során a szókincs és az új nyelvtan változatos gyakoroltatása, automatizálása, a hallás utáni értés, a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség a tanulók életkorának megfelelő szintű fejlesztése lebegett a szemük előtt.

Minden lecke végén kiejtési gyakorlatokat találunk. Ezek a helyes magyar beszéd elsajátítását szolgálják.

A nyelvtankönyv második részét a 10-14 éveseknek ajánlják a szerzők. Olyan tanulóknak, akik a kötet első részét elvégezték, illetőleg annak megfelelő nyelvi ismeretekkel rendelkeznek: már tudnak alapfokon írni és olvasni, meg tudják nevezni a legalapvetőbb cselekvéseket, használati tárgyakat, környezetük elemeit, s már tudnak alapfokon kommunikálni. Ebben a részben a szókincs bővítése a cél a mindennapi élet szavaival, kifejezéseivel, s a kiejtési gyakorlatok is már nagyobb odafigyelést igényelnek.

Ez a rész is 10 leckéből áll. Az 5. és a 10. lecke az előző lecek nyelvtanának rendszerezését és a tanult nyelvtan kiegészítését szolgálja. Ugyanakkor bővíti a szókincset és kommunikációhoz szükséges pragmatikai eszközöket.

A főhős további élete regényszerűen zajlik tovább: több leíró résszel találkozunk, kevesebb képpel és illusztrációval. Bővül a szereplők köre és a világ is egyre tágul rajtuk körül. Eljutnak ugyanis Magyarország más tájaira is a fővároson kívül.

A gyakorlatokat tekintve elmondhatjuk, hogy életkornak megfelelően gazdagodik a tankönyv anyaga. Az olvasmány-feldolgozó és helyesírást tanító feladatok mellett olyan feladatokat is találunk, amelyek a hallásértést is fejlesztik. A játékosságra ebben a kötetben is odafigyelnek a szerzők: dominó, memóriajáték, szógyűjtés, beszédre ösztönző feladatok mellett ország ismereti elemek elsajátítására is lehetőséget kapnak a tanulók fotók, térképek segítségével.

A tankönyvhöz tartozik egy tanári csomag, mely egy tanári kézikönyvet és a hozzá tartozó megoldásokat tartalmazza. A tanári kézikönyv tanácsokat ad a tankönyv használatához. Ez nagymértékben megkönnyíti a tanár munkáját. Az órák színesebbé tételére végett kivágható és sokszorosítható kiegészítő anyagokat és játékokat tartalmaz a

melléklet.

Hanganyag is jár a csomaghoz. Ez tartalmazza az olvasmányok szövegét és a különböző gyakorlatokat, amelyek fejlesztik a beszédértést. Ezekre a leckékben piktogram hívja fel a figyelmet. A tankönyvet és a melléleteket Aldea Mária rajzai illusztrálják.

A tankönyv felépítése logikus, mivel az egyszerű fogalmaktól indul az első rész, majd az összetettebb dolgokkal zárul a második rész.

A tanulók az első részben előbb az ABC-vel ismerkednek meg (képek és maga a betűkép segítségével), majd köszönési formákkal, számokkal, ismerkedéssel kapcsolatos kifejezésekkel, néhány főnévvel. Ezután következik a lakás, a bútorok; melléknevek, ezen belül színekkel való ismerkedés; alapvető igék ragozása, állatokkal való ismerkedés, -s, -sz, -z végű igék + -ít képzővel ellátott igék, napok, órák, ételek, italok, magázás, helyviszonyt jelölő szavak tanulása stb.

A tankönyv második része folytatja az első részben foglaltakat: pince, vásárlás, évszakok, Balaton, balatoni nyaralás, könyvtár, vidámpark.

A tankönyvekben megtalálható a nyelvtan – tagolás – ejtés hármassága; egyezményes jelek használata.

A feladat típusokat tekintve kijelenthetjük, hogy sokszínű:

- képek párosítása mondatokkal, szavakkal;
- szókereső, egyéb rejtvény;
- pontok összekötése;
- hiányzó szavak, mondatok kiegészítése;
- nyelvtörők, mondókák, énekek;
- szavak másolása, ejtése;
- általános kifejezések tanulása: Jó napot kívánok!, Nem tudom. stb.;
- képek színezése, kialakítása;
- a magyar nyelv szavainak, betűinek összehasonlítása, ejtésének gyakorlása más nyelvek szavaival: angol, olasz, orosz, német, francia, spanyol;
- párbeszédalkotása, kiegészítése;
- kakukktojás játék, Melyik helyes? (végződés),
- hallás utáni gyakorlatok stb.

A Balassi –füzetek elemzése

A Balassi Intézet a Magyarország határain kívül diaszpórában élő hétvégi iskolák tanárainak nyújt segítséget e kiadványaival. A Balassi-füzetek tematikus, anyanyelvi

könyvek. A 1,2,4,és5. füzet B1/B2 nyelvtudással rendelkező 7-14 éves gyermekek számára készültek. A 3. füzet 10-18 éves A2/B1 nyelvtudású fiatalok nyelvi készségeinek fejlesztésére irányul. De most vizsgáljuk meg a fent említett szempontok szerint.

1.Rendező elv. E pontnál vizsgálatra kerül a tankönyvhöz tartozó tanterv, amely sok elemből álló integrált rendszer, melyben minden összetevő szerepet játszik. Ezek lehetnek: strukturális, lexikai, funkcionális-fogalmi, tematikus, szituatív, készség-alapú és feladatközpontuak (7) A Balassi Intézet által kiadott Balassi-füzetek öt részből állnak. Rendezőelemei szerint tematikus , témakörre és szituatív beszédhelyzetekre épül. Az első füzet *Miénk a vár!* Magyarország híres várait mutatja be, s e köré építi a szituációs gyakorlatait. A második az *Ünnepeljünk együtt!* a fontosabb ünnepnapokat mutatja be a gyerekek és a hozzá tartozó népszokásokat. A harmadik a *Kalandra fel!* felépítésében szintén magyarországi turisztalátványosságok köré szerveződik, de már a nyelvi készségekre teszi a hangsúlyt. A negyedik és az ötödik füzet *Mesélj nekem!* és a *Játssz velünk!* a Magyar népmesékre épít, beszéd-készség fejlesztő feladatokkal.

2. A könyv tartozéka. A szerzők fontosnak tartják első lépésben, megvizsgálni, hogy az adott tankönyvcsalád, mennyi segédanyaggal dolgozik. Például van e: kiegészítő gyakorlókönyv, tesztkönyv, hangkazetta-sorozat a tanuló számára, tanári kézikönyv, megoldó kulccsal ellátott gyakorlókönyv, mert ezek a tanár és a diák munkáját jelenős mértékben megkönnyítik (7).

A Balassi-füzetek az intézet által működtetett honlapon, a www.balassi-intezet.hu és az emagyariskola.hu oldalakon tanári kézikönyvet és a füzetek témaköreit segítő segédanyagokkal segíti a pedagógusok, szülők és diákok munkáját. Továbbá a 4. és 5. füzet használatához szorosan kapcsolódik a Kecskeméti rajzfilmstúdióban készített Magyar népmesék filmsorozat, amely könnyen elérhető az internetről.

3. Szerkezeti felépítés. Itt azt kell szemügyre venni, hogy az adott nyelvkönyv tananyaga milyen egységekre tagolódik, van e kapcsolat a szerkezeti egységek között. Ajánlott odafigyelni, arra, hogy az egységek az adott órabeosztásban megfelelően kezelhetők legyenek és megvizsgálni, hogy a rendelkezésre álló óraszámban a tankönyv anyaga átvehető-e. (7)

A szerkezeti egységének felépítése szerint a Balassi-füzetek kilenc témából álló szabadon variálható és részben egymásra épül. Mind az öt, a magyar kultúra megismerését tűzte ki céljául. Továbbá mindegyik füzet témaköre egy hétfői iskolai foglalkozás idejére van kidolgozva.

4. Tartalomjegyzék. A tartalomjegyzék segít a tanítási folyamat szerkezeti

felépítésének megszervezésében, mert bemutatást ad a kiválasztott tankönyvről. Továbbá, megtudhatjuk kinek szánja a szerkesztő a könyvet, milyen korosztálynak, s a Közös Európai Referenciakeret meghatározása szerint, milyen nyelvi szintnek felel meg.(7)

A füzetek tartalomjegyzéke szembesíti a nyelvtanulót, mit kell elsajátítania a különböző fejezetek feldolgozása után. Kiemeli a fontosabb fogalmakat, s a nyelvtani szabályokat.

5. Az új szavak jegyzéke. A szakemberek szerint az a legjobb egy nyelvtankönyvben, ha az közölne egy átfogó, ábécérendi listát is, amely magában foglalná az összes előforduló új szót.(7)

Mivel a tankönyvcsalád a diaszpórában élő gyermekek részére készítette a tananyagot, ezért már arra épít, hogy a tanulóknak van alapszókincse tehát a füzetek nem tartalmazzak szójegyzéket. De például a tartalomjegyzékben összefoglalja az új fogalmakat.

6. A nyelvtani struktúrák jegyzéke. Minden nyelvkönyv fontos része a könyv végén előforduló nyelvtani szerkezetek listája. Ezen belül a fonetikai jelek, a tananyagban előforduló előjárós kifejezések, valamint rendhagyó igék és igevonzatok listája is.

Részletes nyelvtani szerkezetek listája nem található a füzetek végén. De a témakörök feldolgozásánál felmerülő grammatikai, helyesírási tudnivalókat megemlíti a tartalomjegyzékben.

7. Kivitelezés. A kivitelezés, szintén egyik meghatározó szempontja a nyelvtankönyvnek. Az illusztrációk rendszere, a papír minősége, kötése stb. E szempontból, a füzetek szépek, színesek, s az illusztrációk, megfelelően kapcsolódnak a témákhoz. A Balassi Intézet saját kiadványai, az 1. füzet 2011, a 2. füzet 2012, a 3. füzet 2013, a 4. és 5. füzet 2015-ben lett kiadva fűzött kötésben.

8. Fontosabb tartalmi jegyek vizsgálata. A füzetek szerkesztésénél kellőképpen odafigyeltek a szerkesztők, hogy a nyelvi készségek mellett párhuzamosan nyelvtani ismeretekkel kapcsolják össze a tananyagot. Az új szavakat színes rajzokkal jelöli például: a *Miénk a vár!* című első füzetben a 7. oldalon kitér a középkori lovag felszerelésére, s azt rajzos formában tanítja. (8) S mivel arra épít, hogy a könyv használója beszél és érti a magyar nyelvet ezért főként szituációs gyakorlatokkal fejleszti a fogalmazáskészséget, és a már meglévő szókincset bővíti. Egyáltalán nem foglalkozik a kiejtés tanításával, inkább a helyesírással fekteti a hangsúlyt.

A gyermekek oktatásánál ki kell térni arra is, hogy ha a gyermek olyan közegből érkezik, akik írásrendszere eltér a latin betűs írásmódtól, akkor mi a teendő. Ilyen esetben Schmidt Ildikó *Betűrend* című tananyaga, az alfabetizálás módszere szolgálhat segítségül (bővebben: Schmidt 2018, Schmidt 2013).

2.3. Ötlebörze a MidKid-en

MidKid-magyar nyelvtanítás gyermekeknek című portál valóságos kincsesbánya a regisztrált mid-tanároknak. Az oldalon lévő tippekkel, ötletekkel, feladatlapokkal nemcsak a magyar mint idegen nyelv tanárok munkáját, hanem azoknak a tanároknak, tanítóknak a munkáját is szeretnénk megkönnyíteni, akik többnyelvű osztályokban tanítanak. – írják az oldal szerzői, szerkesztői. A blog szerzői: Kasikci Katalin, magyar mint idegen nyelv tanár, magyar nyelv és irodalom tanár; Vermeki Boglárka, magyar mint idegen nyelv, magyar nyelv és irodalom, angol és történelemtanár.

MidKid
magyar nyelvtanítás gyerekeknek

Főoldal MidKid Online **Tananyagok** Külföldi gyermek az osztályomban Események Rólunk Kapcsolat English

Home / Tananyagok, feladatlapok

Tananyagok, feladatlapok

Miben segíthetünk?

Ha lájkolni és követni szeretnétek minket :)

Facebook Instagram Pinterest YouTube Twitter

Kategóriák

- ajánló (10) anagramma (1)
- csoportosítós játék (7) dolgozat (5)
- anagram (1) Egyszerűsített tananyag (15)
- Feladatlapok (135)**
- hiányos szöveg (7) interaktív kép (21) Játékok (70)
- kvíz (16) Külföldi gyerekek (27) memóriajáték (20)
- midkid (213)**
- módszertani ötletek (23)
- nyelvtan (13) online szövegértés (2)
- projekt (1) párkeresős játék (43) rejtély (3)
- szókincs (93)** szövegértés (3)
- társasjáték (26)

Témák

2019 (8) **A1 (265) A2 (244)** alánló (8) **B1 (125) B2 (89)** C1 (23) család (9) csoportos (9) egyszerűsített tananyag (21)

foglalkozások (12) házmunka (9) hivatal (8)

időjárás (13) igekötő (1) iskola (9) ismerkedés (9) jarmóvek (9) játék (13) kommunikációs

A MidKid.org weboldalra feltöltött tananyagok és feladatlapok gyűjteménye. Ez az oldal félfévente frissül rendszeresen, ezért a legújabb anyagokért érdemes a blog részt vagy a Facebook oldalunkat követni.

(2018. szeptember 1. – 2022. március 11.)

Témakörök:

- Bemutkozás, hogylét:** Rólam | Ez vagyok én | Hogy vagy? | Mi a baj? – szöveges
- Betegség, orvosnál:** Szókincs | Mi a panaszod? | Gyógyulj meg! (társasjáték)
- Budapest:** Budapest látványosságai
- Bűnözők és rendőrök:** Szókincsfejlesztő | (Fél)keresztrejtély | Személyleírás és fantomkép készítése | Alibi játék
- Család:** A család (szókincs) | A családom (szövegértés) | Családtagok 1. (szókincs) | Családtagok 2. (szókincs) | Szöveges | Páros feladat | Összegyűrt kérdések
- Egyszerű cselekvések, napi rutin:** Egyszerű cselekvések – feladatlap | Beszéljessünk – Napi rutin (társasjáték) | Lyukas naptár (páros) | Napi rutin (csoportos feladat) | Egy napom (szókincs) | Panni napja (szövegértés) | Páros feladat | Napi rutin kérdések | Mondatalkotás
- Ételek:** Ételek (szókincs) | Mennyibe kerül? (páros) | Egészséges táplálkozás | Kóstolgatás | Szereted a kólát? (páros) | Milyen ízű? | Bevásárlás (játék) | Zöldségek és gyümölcsök keresztrejtély | Zöldségek és gyümölcsök szöveges | Ételek Dobbles

A bloghoz tartozik egy facebook oldal is, és egy zárt csoport is, ahol folyamatos az újabb tananyagok megosztása, de akár az állásajánlatok, szakmai fórumok hirdetése, szakmai kérdések megvitatása is.

Fontos megemlíteni még Schmidt Ildikó Betűrendjét, mely az alfabetizáció

módszerével tanítja a bevándorló háttérű gyermekeket az olvasás-írás fortélyaira.

Napjainkban pedig az Ukrajnából menekült gyermekek magyarországi iskolai szocializációja miatt is fontos tankönyvvé vált, valamint a Kárpátalján közoktatásban magyart második idegen nyelvként tanuló 5. osztályosok számára készült tankönyvről is szó kell, hogy essék, még ha részletesebb bemutatására jelenleg nem is térünk ki: Kampó Ildikó-Pápai Ilona: Magyar nyelv 5. osztályosoknak.

III. A MULTIMÉDIÁS TECHNOLOGIÁK HASZNÁLATA A TANÍTÁS KÖZBEN

Az IKT eszközök ma már megkerülhetetlenek az oktatásban, amelyek segítik a tanulás folyamatának jelentős diverzifikálását. Emlékezni kell arra, hogy a tanulás hatékonysága egyenesen függ a tanuló aktív elsajátítási tevékenységétől.

Ebben a fejezetben az elméleti bevezetés után a gyakorlati tapasztalatokat is érintem, konkrét példák, feladatok felvillantásával.

3.1. A multimédiás eszközök a tanári munka szolgálatában

A számítógépek használata a tanárnak az alábbi célokat segíti elérni:

- Eredmény orientált megközelítés biztosítása. A multimédiás technológiák használata a megadott helyzetben összefüggésben van a tanulási programmal, mely elősegíti a tudást hatékonyabban elsajátítani, felgyorsítani és eredményesebbé tenni a tanulási folyamatot;
- A különböző kognitív képességek fejlesztése: megoldani a megadott problémákat, önállóan gondolkodni, kommunikatív képességekkel rendelkezni (gyűjtés, elemzés, információ szintetizálása), vagyis a folyamatra hangsúlyoz, ami az alapjában fekszik annak vagy egyéb képességnek. (Копил 2005:35).

A számítógépes technológia (a készülék és tudás megosztása a tanulókkal a multimédia segítségével) három variációban használható:

- a számítógép különböző témákban, fejezetekben van felhasználva;
- a számítógép a tanítás fő eszköze;
- az egész tanulás, tanulási folyamat irányítása, ellenőrzések és megfigyelés a számítógép használatára támaszkodnak.

Egyidejűleg ki kell dolgozni a tanítási tervet, anyagot. Így kidolgozva saját értékelési alkalmazásukat az USA nemzeti egyetemeinek a munkásai arra a következtetésre jutottak, hogy nem elég számítógépet és szoftverbi biztosítást bevezetni az órákra. A tanárnak foglalkoznia kell ennek az ötletnek a használatával és értsék meg az eredményességüket (MT.1-2). Például, a motiváció serkentés érdekében hetente egyszer az angol órák számítógépekkel legyenek levezetve.

Ahogy feljebb említve volt, a számítógép effektív használatához a tanulási folyamatban, rendelkezni bizonyos alkalmazással. Számítógépes tanítási eszközök sok előnnyel járnak a hagyományos módszerekkel szemben. Engedik tornáztatni különböző nyelvi tevékenységek típusait és közösisíteni őket különböző kombinációkban, segítenek

tudatosítani nyelvi jelenségeket, lingvisztikai képességeket formálni, létrehozni kommunikációs szituációkat és egyben biztosítják az egyéni megközelítés végrehajtását és az önálló tanulást is felgyorsítják.

Olyan alkalmazásos klasszifikálást lehet példára hozni: olyanoktól, melyek rendszerezik a munkást s a tanulást, ezekhez, melyek engedik önállóan tevékenykedni a tanulóknak.

Irányító alkalmazások végrehajtanak egy sort a tanár tevékenységeiből, főleg az osztály irányítását. Ezek parancsokat tartalmaznak, melyek nem csak a számítógépnél való munkához fűződnek, de még, például, melyek adnak különböző parancsokat a tanulóknak ahhoz, hogy valamit á ellenőrizzenek és stb..

A tanítási programok irányítják a tanulást, kifolyólag a jelen tudástól és egyéni képességektől. Adott alkalmazások az új ismeret elsajátítására szolgálnak.

Diagnosztizáló (Tesztes) alkalmazások, a tudás és képességek a diagnosztizálásra vagy értékelésre szolgál.

Olyan oktatási programok, amelyek új oktatási anyag megisméltésére vagy megszilárdítására irányulnak, és nem tartják azokat fenn.

A valóság egy vagy másik jellegét képviselő programok, korlátozott számú paraméter segítségével, alapvető szerkezeti vagy működésbeli jellemzőinek tanulmányozásához.

A szabad összetételű programok modellezése, amelyek rendelkezésre állnak annak, aki tanítja az adott valóság modellezésének alapvető elemeit és típusát.

A „mikrovilág” típusú alkalmazások hasonlóak az utánzó- tervezőkre, ugyanban nem üt ki a valóságot; ideálban- elképzelt tanulási körülmények, létrehozott a tanár szerepével.

Instrumentális alkalmazásos eszközök, melyek biztosítják konkrét folyamatok végrehajtását, például, szövegelemzést, táblázatok létrehozását, grafikus információ szerkesztését.

Az oktatásszervezés az iskolákban azt mutatja, hogy minél gyakrabban számítógépet használnak különböző tárgyak tanulása során, beleértve az ukrán nyelvet és irodalmat, annál hamarabb a diákok megkezdhetik a munkát a számítógéppel, s annál jobbak lesznek az eredmények a képzés során.

Különösen fontos az információk szelektálása, a helyes és kellő időben való bemutatása, amely lehetővé teszi újraéleszteni a tanulási folyamatot, hozzáadni a dinamizmust, a rugalmasságot és megerősíteni alkalmazott ráirányultságot.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a számítógép nem csak elősegíti az önállóság fejlesztését, a kreativitást a hallgatóknál, az alkalmazása lehetővé teszi, hogy módosítsa a oktatási szolgáltatások technológiáját, hogy órákat élénkebbé és vonzóvá teszi. A számítógép a biztosítja a tanári és a diáki tevékenység aktivizációját az osztályteremben, hozzájárul a differenciálás és individualizációhoz az oktatásban, különleges vagy általános tehetség fejlesztéséhez, a tudás kialakulásához, megerősíti az interdiszciplináris kapcsolatokat. Mindez lehetővé teszi a tanulás minőségének javítását.

Munka során szívesebben használunk a magunk által létrehozott órát, beleértve a multimédiás használatot, mert a média - a modern számítógépes információs technológia, amely lehetővé teszi, hogy összekapcsolják egy számítógépes szoftver- és technikai rendszerben a szöveget, hangot, videót, grafikát és animációt (meserajzfilmet). Az alkalmazott információs komponensek mindegyikének saját kifejező eszközei és didaktikai képességei vannak, amelyek a tanulás folyamatának optimalizálását célozzák.

A leghatékonyabb hatást az emberre olyan információ gyakorol, amely több érzékszervre hat, annál jobban és erősebben berögzül az információ, evvel több fajta érzékelés aktiválódik. Tehát nyilvánvaló, hogy milyen szerepet játszanak a multimédiák a tanulás során, melyek kialakultak a nagy teljesítményű, többfunkciós számítógépek következtében, korszerű számítógépes képzési rendszerek. Még Jan Amos Komenský munkájában „Nagy didaktika” írta:”... mindent, amit csak lehet, adni az érzékszervek felfogására, pontosabban: a látható - a látásérezkelés, hallható - hallás, szaglás - szag, tapintható – tapintás mozgósítására. Ha bármilyen tárgyat tudja fogadni több érzékszervvel, akkor érzékeljenek egyszerre többet...”.

Azokban az osztályokban, ahol a multimédiás technológiákat használnak, az oktatási folyamat a következő előnyökkel jár: a tanulók jobban befogadják, megnő érdeklődésük (a mai hallgatót nagyon nehéz meglepni). Jelenleg az egyénre szabott tanulás folyik, a kreativitás fejlődik (új feladat a diák számára, hogy hozzon létre órákat, projekteket, prezentációkat), csökkennek a munka típusok, melyek kifárasztották a diákokat, különböző audiovizuális médiát használnak (zene, grafika, animáció), hogy javítsa a gyermekek tevékenységét a. Lehetséges lett az anyag dinamikus megjelenítése, ez biztosítja a hallgató önbecsülésének és önállóságának a formálásában.

A nyelvi és irodalmi órákban használt multimédiás tanulás eszközeinek didaktikai képességei a következőképpen foglalhatók össze:

- a képzési motiváció fokozása;
- a diákok oktatási tevékenységének aktiválása;

- a tanulási folyamat individualizálódása, az iskoláskorúak önálló tevékenységének határainak kiterjesztése;
 - az információk benyújtásának formáinak diverzifikálása;
 - az oktatási feladatok típusainak diverzifikálása;
- egy olyan oktatási környezet megteremtése, amely biztosítja a hallgató "elmerülését" a képzeletbeli világban, bizonyos társadalmi és ipari helyzetekben;
 - játéktechnikák folyamatos alkalmazása;
 - azonnali visszajelzés, a reflexió lehetősége;
 - az oktatási tevékenység töredékének reprodukálhatósága.
 - a láthatóság gyakoribb használata az osztályteremben;
 - a leckék minőségének a növekedése;
 - interdiszciplináris kapcsolatok megvalósítása;
 - az iskolás gyerekek a számítógéphez hozzáállásának megváltoztatása: nem úgy mint modern játékhöz viszonyulnak, hanem mint egy általános eszköz a hatékony munkavégzésre az emberi tevékenység minden területén.

A multimédiás technológiák használatához hozzájárul az a tény, hogy rövid idő alatt az ember képes nagy mennyiségű információt elsajátítani és átdolgozni. A bemutató anyagok tényleges felfogása 60 000-szer gyorsabb, mint az olvasott szöveg. Ezért véleményem szerint nagyon fontos az információ vizuális bemutatása, előadások, nyilvános beszédek, tapasztalatok általánossága stb.

A nyelv és az irodalom tanulmányozásának folyamatában a prezentációk készítésének és használatának saját tapasztalatom során számos olyan tényezőt jelöltünk meg, amelyek befolyásolják az oktatási folyamat hatékonyságát:

- az előadás hatásának növelése a közönségre, mivel a vizuális és a hallási receptorok egyidejűleg jelentős mennyiségű információt érzékelnek;
 - a benyújtott anyag megértésének és észlelésének megkönnyítése;
 - az oktatási anyagok memorizálása jelentős időtartamra;
 - a helyes következtetések, ítéletek és általánosságok pszichológiai valószínűségének növelése;
 - a probléma megoldásához szükséges idő csökkentése.

A programanyag elrendezése ebben az esetben egy alapjegyzet sajátos formájaként szolgál. Érdeemes megjegyezni, hogy a diákok gyakran használják a prezentációt a házi feladatuk elkészítésekor, figyelembe véve, hogy ez érthetőbb és logikusabb.

Prezentáció - egy diák tanuláshoz való motiválása.

3.2. A multimédiás technológiák használatának feltételei és gyakorlati tapasztalatai a nyelvtanításakor

A leggyakoribb multimédiás műfajok a következők:

- témakör
- média lecke
- öntollbamondás
- teszt feladatok
- média projekt
- média művek
- kreatív prezentációk
- virtuális kirándulások
- irodalmi portré
- dinamikus táblázatok
- statikus táblázatok (Лисенко 2014).

Az alábbi multimédiás műfajok többségét használom az órai tevékenységek során:

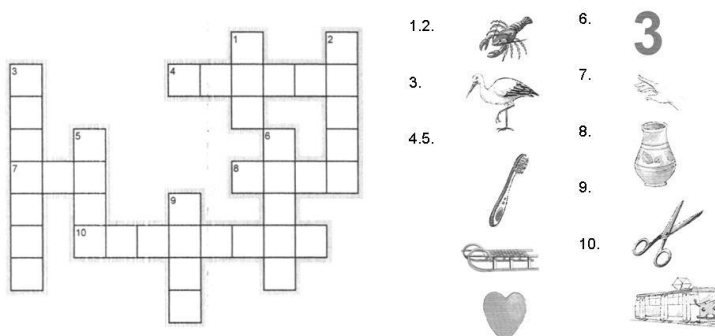
Statikus táblázatok

Ilyen fajta táblázat öröknek tekinthető. Erre lehet írni, kiemelni a mondatrészeket, sémákat rajzolni, és újra tiszta maradhat. Például egy táblázat összeállítás során a tanulók sajátos filctollal kitöltheti a táblázatot, ezen kívül beilleszthet szavakat kockákra keresztrejtvénybe, jeleket, kiemelni dolgokat, időfosztás nélkül. Ez a megközelítés a munkaszervezés időt takarít meg és növeli az oktatási folyamat hatékonyságát, mert egy óra alatt több feladat megoldható.

20. Ragozza az igéket! Nem minden ige kap kötőhangot.

én	beszélgetek
te	beszélgetsz	küldesz
Ön	nyomtat
ő
mi	örülünk	mondunk
ti
Önök	segítenek
ők

1.ábra. Forrás: MagyarOK A1+ munkafüzet, 25 old. 20. f.

2.ábra. Keresztrejtvény, Forrás: http://irkalapok.hu/hir/rejtveny_kicsiknek

Dinamikus táblázatok

Segítenek a tanulóknak megérteni a folyamatot „teremtő”, és a működés szabályait: a szükséges elemek jelennek meg és tűnnek el, mozognak, növekednek; néha a hanganyag használható, animált betétek stb. a kívánt hatás létrehozásához. Anyag összpontosul az asszociatív, a diákok a kreatív gondolkodására, ez lehetővé teszi gyorsan és hatékonyan alkalmazni a megszerzett tudást.

Virtuális túrák

Videó történet Magyarország múzeumairól és történelmi helyszíneiről; minden egyes videóhoz elkészíthetők megfelelő feladatok, amelyeket a tanulók a leckében végeznek. Így virtuális túra ismeretet terjeszt hallgatókra a Magyarország helyiségeiről, a történelméről, természetéről, híres embereiről, tágítja a diákok látókörét, hozzájárulva azok fejlődéséhez még akkor is, ha a valódi túra valamilyen okból lehetetlen.

Tanulmány- dia

A multimédiás termék, amelyet a diákok maguk készítettek a megadott témában. Ez egyfajta differenciált, egyéni megközelítés a házi feladatra. A tanulmány diát a tanuló létrehozzák a megfelelő témára.

Média projekt

A projektben részt vevő hallgatók önálló eszközöket választanak és az optimális tevékenységi tempót, ez kreativitást és kitartást igényel a cél elérésére. Az oktatási munka egyéni és csoportos formában szerveződik és három szakaszból áll:

- a probléma megválasztása és tanulmányozása, a számítógépes multimédiás

technológiák elsajátítása;

- IKT prezentációk létrehozása és megbeszélése közösen a tanár által megadott információs anyagon;

- kiterjesztett multimédiás prezentáció előadása egyéb információ használatával, melyet a tanulók megtalálják és bemutatják a saját szemszögükből.

Ezt a módszert különösen kedvelhetik a középiskolás diákok.

Vizsgálati (tesztes) feladatok

11. Melyik személy? Melyik végződés? Egészítse ki!

1. Önök, ők, éj, nek...	-nek	☒ -nek
2. beszél.....	-unk	-ünk
3. tud.....	-ok	-ek -ök
4. tud.....	-unk	-ünk
5. él.....	-unk	-ünk
6. tanul.....	-tok	-tek -tök
7. örül.....	-nak	-nek
8. örül.....	-tok	-tek -tök
9. beszél.....	-unk	-ünk
10. tanul.....	-ok	-ek -ök

3. ábra. Forrás: MagyarOK, munkafüzet, 10. o., 11.f.

A tesztelési feladatok nagyon jól kialakíthatók egy interaktív táblán. Mint önök is tudják, vannak speciális programok, de nélkülük is megteheti a tanár, mindegyik kérdést megválaszolhatja, és válaszolhat rá külön dia mellett is. Az ilyen tesztelési feladatok kényelmesek a témakör összefoglalása során, az alapvető ismeretek frissítésére, a hallgatás stb. A diákok szeretik, amikor egy gombnyomás után hang vagy egy karakter jelenik meg.

Auto-tollbamondás

Az auto-tollbamondás egy jól ismert formája a tudás tesztelésének, de multimédiás formában sokkal hatékonyabban működik. A táblán kihagyott betűkkel szöveg van (minden egyes diák számára ugyanazt a nyomtatott szöveget ajánlatos használni). A munkafolyamat során a diákok elmagyarázzák a betűk/végzések használatát, közben feljegyzéseket készítve a táblán. Tehát időt takarít meg, és nem lesz szükség leírni a szöveget a füzetbe.

16. Mit mond Péter? Egészítse ki! Megoldásait a 13. a) hangfelvétellel is ellenőrizheti.

Nagyon elfoglalt vagyok a hét.^{ettől}.....
Hétfőn este nyolc..... kilenc..... az uszodában vagyok.
Kedden délután a múzeum..... vagyok. Egy érdekes
kiállítás..... megyek.
Szerda..... a konditeremben sportolok. Vagyis nem,
a konditerem..... csütörtökön megyek. Szerdán a nyelv-
iskolában vagyok. Spanyol..... tanulok, a nyelvóra szerda este
héttől kilencig tart. Nagyon tetszik a spanyol nyelv, de sajnos
még nem beszélek olyan jól. A tanárom is nagyon jó. Kedves
és türelmes.
Csütörtök..... tehát a konditeremben vagyok. Őt..... hétig
sportolok.
Pénteken este a könyvtár..... megyek. Ott tanulok spanyolul,
mert a könyvtárban csend van.
Szombaton délelőtt a piac..... megyek, este pedig a
barátnőm....., Anna..... Egy kicsit beszélgetünk, aztán
színház..... megyünk. Az előadás fél kilenc..... kezdődik.
Vasárnap otthon maradok. Nem csinálok semmit, egész nap
csak pihenek.

• **4. ábra.** Forrás: *Magyarok, magyar nyelvkönyv A1+, 66. o., 16. f.*

Csak a már ismert betűk/ végződések kihagyásáról lehet szó. A hallgató csak azt a munkát végzi el, amelyet elbír (differenciált megközelítés). Célszerű a megfelelő illusztráció beillesztése a szövegbe.

Média- óra

Különböző multimédiás technikák gyűjteménye, amelyek 45 percen át dolgoznak az órán, melyek megkönnyítik a tantárgy leckéjének teljes körű nyilvánosságát és tudatosságát. Ez a lecke világos, dinamikus, produktív.

Amint látható, a virtuális tanulási terület széles és sokoldalú. Természetesen az én gyakorlatomban még mindig nem használom az összes lehetséges multimédiás műfajt, de van egy kis munkám.

3.3. A magyar mint idegen nyelv tanulása hallás utáni szövegek segítségével

A nyelvtudásunk kialakításában és nyelvi képességeink fejlesztésében fő szerepet kap a megértésre való törekvés. Ezt a törekvést a nyelvelsajátítás indítékának, meghajtó erejének illik tekinteni. (Bárdos J. 2006:108)

Az idegen nyelv ismerete fontos feltétele a siker elérésében. Manapság Kárpátalján a magyar nyelvtanulás iránt sok figyelem járul. Elsősorban a Kárpátalja földrajzi fekvése miatt történik ez, mivel sok ember a jobb életvitel körülmények miatt vágyik a Magyarországra való kiköltözésre. Kidolgozásra kerülnek új módszerek a hatékonyabb nyelvtanulás céljából.

Egy modern óra lehetőségei jelentősen tágulnak az IKT használatával.

A pszichológusok elemzése azt mutatja, hogy a kezdő tanulók tanulás, képességek és tudás 80%-át játékok által sajátítják el. Megjegyeznek 10%-át annak, amit elolvasnak,

20-at, amiből hallanak, 30-at a meglátott anyagból, 50- et abból, amit látnak és hallanak egyidejűleg, 70-et abból, amit mondanak, 90- et abból, amit csinálnak és mondanak egyidejűleg. Ha a tanulók agya rá van irányulva a tudás megszerzésére a szórakoztató formátumú feladatok és játékok által, akkor az többet fog elsajátítani az órán felajánlott információból az IKT segítségével.

Ahogy látható a fentiekben a hallásértés körülbelül egy nehézségi szinten van az elolvasott szöveggel. Manapság az emberek kevesebbet olvasnak és még inkább az audiovizuális forrásokhoz fordulnak az információ megszerzése érdekében. A probléma abban rejlik, hogy az emberek kommunikálnak is, de a rohanó korban az időhiány miatt, gyakrabban a csattelés vagy a telefonos beszélgetés által létesítenek kommunikációt. A csattelés csak kismértékű információ cserére szolgál, amíg a telefonos beszélgetés alaposabb kommunikációs megoldásokat ajánl. E okból kifolyólag érdemes a meghallott információ feldolgozására fektetni hangsúlyt a magyar mint idegen nyelv tanulása során is. A különböző hallás utáni feladatok segítségével ez a kompetencia fejlesztése és tökéletesítése reális.

A hallás utáni értés- a szóbeli percepció megértése. Ez a tudás fő forrása, a kommunikáció alapja, az információszerzés eszköze.

Az idegen nyelv tanulása 4 fajta kompetenciát igényel: olvasást, beszédprodukción, írást és hallás utáni értést. A felsorolt tevékenységekből mindegyikkel kell rendelkezni a nyelvtanulónak összegben. Csak ebben az esetben eshet szó a nyelvi szintjéről.

Most az ajánlásban van ráfókuszálni egy kompetenciára, a hallás utáni megértésre.

Az élő nyelv megértéséhez szükséges készségek fejlesztése érdekében a diákoknak meg kell ismerniük a hiteles szövegeket, vagy azokat, amelyek hitelesnek hangzanak. Ezek lehetnek felvett hanganyagok, párbeszédok stb. Az idegen nyelvek modern tanítási módszereiben a kiadók által kínált hiteles oktatási- módszertani komplexumok: „Magyar OK” (Magyar nyelvkönyv, munkafüzet, hanganyag, munkalapok stb.) vagy akár a „Halló itt Magyarország”, stb.. Ezek az oktatóanyagok tartalmazzák hanganyagokat a meghallgatáshoz, ami megkülönbözteti őket más oktatóanyagoktól.

A tanár fő feladata az ilyen anyagok helyes benyújtásának megszervezése. A hallás utáni szövegek meghallgatásának két módja van:

1. amikor a hallgatóknak nyújtunk ismeretlen szókincset,
2. amikor a diákok egy új szöveget hallgatnak meg előzetes előkészítés nélkül.

Az egyik vagy másik módszer kiválasztásánál figyelembe kell venni a

következő tényezőket: a hallgatandó szöveg bonyolultságának szintjét, a hallgatók felkészültségének szintjét, valamint azokat a feladatokat, amelyeket magunk határozzunk meg, amit a hallgatásból kívánunk elérni.

Az első mód megkönnyíti a diák munkáját, és az anyag passzívabb érzékeléséhez vezet. Ez a módszer a hallgatói képességek alacsony szintjén használható (amikor arra törekszünk, hogy fejlesszük ezeket a készségeket), és amikor szeretnénk maximalizálni a szöveg megértését. A szöveg hallgatása után a hallgatóknak olyan feladatokat kell felajánlaniuk, ahol azonosítják a hallgatói készségüket. Ez lehet:

- részletes válasz a szöveg tartalmára vonatkozó kérdésekre;
- egy szöveg mondatainak a készítése;
- a szöveg tartalmának visszamondása;
- a szövegben szereplő többértelmű szó jelentésének magyarázata, ha van;
- az új szavakhoz szinonimák illesztése.

b) Olvassa el, és hallgassa meg a szöveget! Ellenőrizze a feltételezéseit!

Mit esznek a magyarok?

Közhely*, hogy a magyarok húst hússal esznek. Valóban sok magyar specialitás készül hússal, de tipikus hozzávalók a friss zöldségek, a gyümölcsök és a tejtermékek is.

Ismert magyar ételek a pörkölt, a gulyás, a halászlé, a töltött káposzta, a paprikás csirke, a bableves és a túrós csusza.

A magyar konyha elég kevés fűszert használ. Tipikus fűszerek a só, a bors és a pirospaprika.

A magyarok általában nem sok időt töltenek az asztalnál. A főétel a meleg ebéd. Ilyenkor majdnem mindig van leves is.

Sajnos a magyar ételek nem mindig egészségesek. Sokszor túl fűszeresek, zsírosak és nehezek, de nagyon finomak.

* közhely = kislé

5. ábra. Forrás: Magyar OK” A1+ magyar nyelv könyv. 19 f., 96 old.

Lehetségesek olyan feladatok a szöveghez, amely az 5. ábrán található:

- a.) adjon válaszokat a kérdésekre (ez a feladat lexikai tudáson épül):
- Miből készülnek a tipikus magyar ételek?
 - A szöveg szerint ismert magyar ételek:
 - Milyen fűszereket használnak a magyarok?
 - Melyik a főétel?
 - Milyenek a magyar ételek?
- b.) Számoljon meg hány főnév van többes számban és írja ki.
- c.) Hány ige többes szám 3. személy alakjában áll? (a b.) és c.) a feladat előzetes nyelvtani tudást igényel).

A második módszer a nyelv megértésére irányul. A fő cél a szöveg tartalmának általános megértése, anélkül, hogy az egyes külön szavakra koncentrálna.

A szövegértés ellenőrzése után még egyszer meg kell hallgatni a szöveget azért, hogy új szavak legyenek kiemelve, amelyeket a diákoknak hallásra észlelniük kell, felírni és elmagyarázni jelentésüket. Ez természetesen nem könnyű feladat, de érdekes és hozzájárul az új szavak észlelésének és megértésének gyorsításához akármilyen témában. Az előzetesen írott szövegek hallgatása nagyon fontos az osztályteremben a hallás utáni készség fejlesztésében.

b) Mit vesz Sára? Hallgassa meg a párbeszédet, és jelölje meg a megfelelő képeket az a) feladatban!

c) Olvassa el a szöveget! Majd hallgassa meg újra a hangfelvételt, és javítsa ki a négy hibás mennyiséget!

Sára: Jó napot kívánok!
 Zöldséges: Jó napot! Tessék!
 Sára: ~~Négy~~ ^{Két}... kiló almát, tizenkét darab tojást, fél kiló hagymát és négy kiló krumplit kérek.
 Zöldséges: Melyik krumpliból kér?
 Sára: Ebből a krumpliból, itt.
 Zöldséges: Tessék.
 Sára: Köszönöm. Van szőlő?
 Zöldséges: Igen, van. Nagyon finom, édes.
 Sára: Mennyibe kerül?
 Zöldséges: 650 forint egy kiló.
 Sára: Akkor kérek egy kiló szőlőt is.
 Zöldséges: Elnézést, hány kilót kér?
 Sára: Egyet.
 Zöldséges: Tessék. Még valamit?
 Sára: Köszönöm, mást nem kérek. Mennyit fizetek?
 Zöldséges: Összesen háromezer-háromszáz forint lesz.
 Sára: Tessék.
 Zöldséges: Köszönöm.
 Sára: Én is köszönöm. Viszlát!
 Zöldséges: Viszontlátásra!

Háromezer-háromszáz forint lesz. =
 Háromezer-háromszáz forintot fizet.

6. ábra. Forrás: Magyar OK” A1+ magyar nyelvkönyv. 11 f. 91 old.

A 6. ábrán található dialógushoz meg kell oldani a “Magyar OK” A1+ című könyvben található feladatokat.

Egy adott témakör tanulása során hanganyagok is használhatóak a nyelvtani anyagok elsajátításához. Számos nyelvtani témakör áll rendelkezésre hanganyag formájában, amit a tanárok - magyarok vagy anyanyelvi beszélők magyaráznak meg. Ez serkenti a tanulókat is, hogy gondosan figyeljék és diverzifikálják az osztályteremben végzett tevékenységeket. Miután ez a nyelvtani anyag meg volt magyarázva olyan módon, vagyis egy hangfelvétel használatával, ajánlatos a kérdések összeállítása az érthetlenségek megszüntetése érdekében.

16. Mit mond Péter? Egészítse ki! Megoldásait a 13. a) hangfelvétellel is ellenőrizheti.

Nagyon elfoglalt vagyok a hét.éft.....
Hétfőn este nyolc..... kilenc..... az uszodában vagyok.
Kedden délután a múzeum..... vagyok. Egy érdekes kiállítás..... megyek.
Szerda..... a konditeremben sportolok. Vagyis nem, a konditerem..... csütörtökön megyek. Szerdán a nyelv-iskolában vagyok. Spanyol..... tanulok, a nyelvóra szerda este héttől kilencig tart. Nagyon tetszik a spanyol nyelv, de sajnos még nem beszélek olyan jól. A tanárom is nagyon jó. Kedves és türelmes.
Csütörtök..... tehát a konditeremben vagyok. Öt..... hétig sportolok.
Pénteken este a könyvtár..... megyek. Ott tanulok spanyolul, mert a könyvtárban csend van.
Szombaton délelőtt a piac..... megyek, este pedig a barátnóm..... Anna..... Egy kicsit beszélgetünk, aztán színház..... megyünk. Az előadás fél kilenc..... kezdődik.
Vasárnap otthon maradok. Nem csinálok semmit, egész nap csak pihenek.

7. ábra. Forrás: Magyar OK” A1+ magyar nyelvkönyv. 16 f. 66 old.

A 7. ábrán lévő a feladatot a felnőttek számára érdemes használni, mivel a szöveg olyan elemeket tartalmaz, amivel az iskolások még nem találkoznak életben. A feladat több nyelvtani anyag rögzítésére szolgál (a feladat válaszokat igényel a kérdésekre: Mikor? Hova? Milyen nyelven?).

Az összes hanganyag feladat, ami az 5-7 ábrákon található a „Magyar OK” A1+ magyar nyelvkönyvből volt bemutatva.

A hallás utáni feladat olyan híd, amely az egyik nyelvi készségből a másikra való áttérést biztosítja. Az ilyen gyakorlatok felhasználásával kifejlészthető a beszéd-készség (a hallott szöveg megbeszélése vagy kérdésekre való válaszok), írás (visszamondás vagy egyéb írásbeli feladatok) és akár az olvasás (nyomtatott szövegjegyzeteket már a hallás után).

ÖSSZEGZÉS

A magyar nyelv elsajátítása a multimédia használatával jelentősen bővíti és diverzifikálja a magyar mint idegen nyelv oktatási programot az idegen tanulók számára. Ezenkívül számos hiteles anyaghoz is hozzáférést biztosít, ösztönzi a diákokat, hogy tanuljanak egy nyelvet, bővítik a tanulási motivációt, lehetőséget nyújtanak a számukra megfelelő ütemben való munkavégzésre, ezáltal elősegíti a tanulás önállóságának a fejlesztését és a magyar nyelv elsajátítását.

Dolgozatomban csak röviden, a teljesség igénye nélkül szerettem volna felhívni a figyelmet a magyar mint idegen nyelv oktatásának sokszínűségére, a rendelkezésre álló tananyagok közül pedig csak azokat mutattam be részletesebben, amelyek elterjedtek a mind-oktatásban.

A kialakult helyzet, az ukrán-orosz háború okán sok felnőtt és gyermek fog a közeljövőben is magyart tanulni idegen nyelvként. Ezt mutatja például az is, hogy Kárpátalján is megnőtt az igény a magyartanulásra a belső menekültek körében, és ez várható Magyarországon is, azon menekültek körében, akik hosszabb távon ott kívánnak maradni. A híradások szerint a gyermekek már most megjelentek a magyar közoktatásban, s számukra kiemelten fontos, hogy hatékony eszközökkel tudják gyorsan megtanulni a magyart, hiszen ez a tanulás, tanítás nyelve a legtöbb iskolában Magyarországon.

A hatékonysághoz pedig az kell, hogy az életkori sajátosságokat, a nyelvi szintet és kimeneti nyelvtanulási célt figyelembe vevő tananyagokat, modern oktatási módszereket és IKT eszközöket használjanak a pedagógusok.

Az IKT kiterjeszti a nyelvórák lehetőségeit, időt szabadít fel a tanár művészi tevékenységére. Hatékonynak tekinthető, mivel a fiatalok egyre inkább érdeklődnek a modern technológiák iránt. Az IKT a modern kor másik kérdésének megoldására is alkalmas eszköz a diák magyar nyelvtudás iránti érdeklődésének támogatására. Multimédiás technológiák lehetővé teszik a nyomtatott szöveg, kép, videó és hanganyag egyidejű használatát. Ekkor a tanulóknál az összes érzékszerv egyidejűleg működik. Ezért az információt gyorsabban és könnyebben sajátítják el. A tanulók egyidejűleg a nyelv összes készségét sajátítják el: a kiejtést, szókinccset, nyelvtant és a beszédértést.

A hanganyag használata a magyar mint idegen nyelv órákon a megfigyelésünk szerint a következő előnyökkel jár:

1. Élő beszédet tanít;
2. Az első órától kezdve lehetőséget nyújt a beszédnek;

3. Magyarország kultúrájával ismerteti a tanulót, mivel a nyelvtanulás lehetetlen az ország kultúrájának az ismeretének a hiányával;
4. Figyelembe veszi a tanulók egyéni igényeit;
5. Barátságos és informális légkörben zajlik le;

Az információs technológiák elég erős mechanizmusok, amelyek sok lehetőséggel rendelkeznek, nem helyettesítik a tanár tevékenységét, hanem csak eszközként szolgálnak az ő kezében.

A fentiekből látható, hogy az IKT használata manapság már nélkülözhetetlen. Erre a Covid 19 csak ráerősített. Ebből kifolyólag eljött az ideje a tanár számára, hogy új képességeket sajátítson el a magyar nyelvtanításban, az eredmény pedig azonnal észlelhető lesz a következő nemzedéken.

РЕЗЮМЕ

Вивчення угорської мови шляхом використання мультимедії значно розширює та урізноманітнює освітню програму угорської як іноземної мови для іноземних студентів. Використання мультимедії також надає доступ до низки автентичних матеріалів, заохочує студентів вивчати мову, підвищує їх мотивацію до навчання та дає їм можливість працювати в правильному ритмі, допомагаючи їм розвивати самостійність у навчанні та вивчати угорську мову.

Ціль цієї дипломної роботи коротко звернути увагу на різноманітність викладання угорської мови як іноземної, та більш детально представити лише ті наявні навчальні матеріали, які поширено використовуються у середній освіті.

У зв'язку з нинішньою ситуацією, українсько-російською війною, багато дорослих і дітей найближчим часом продовжуватимуть вивчати угорську мову як іноземну. Про це свідчить зріст попиту на Закарпатті на угорську освіту серед внутрішніх біженців, це ж очікується і в Угорщині, серед тих українців, хто хоче там залишитися довше. Відповідно до новин, українські діти вже з'явилися в угорських державних навчальних закладах, і для них надзвичайно важливо мати можливість швидко вивчити угорську мову за допомогою ефективних інструментів, оскільки це мова навчання та викладання в більшості шкіл Угорщини.

Задля ефективного навчання, вчителі повинні використовувати навчальні програми, сучасні методи навчання та засоби ІКТ, які враховують вікові особливості, рівень мови та результат вивчення мови.

ІКТ розширюють можливості уроків мови, звільняючи час для художньої діяльності вчителя. Це можна вважати ефективним, оскільки молодь все більше цікавиться сучасними технологіями. ІКТ також є підходящим інструментом для підвищення зацікавленості учнів у вдосконаленні видів діяльності при вивченні угорської мови. Мультимедійні технології дозволяють одночасно використовувати друкований текст, зображення, відео та аудіо. При цьому всі органи чуття в учнів працюють одночасно. Тому інформація засвоюється швидше і легше. Студенти освоюють усі мовні навички одночасно: вимову, словниковий запас, граматику та розуміння мовлення.

Відповідно нашим спостереженням, використання аудіоматеріалу на уроках угорської мови як іноземної має такі переваги:

1. Навчає живому мовленню;

2. Надає можливість говорити з першої години;
3. Знайомить учня з культурою Угорщини, оскільки вивчення мови неможливе через недостатнє знання культури країни;
4. Враховує індивідуальні потреби учнів;
5. Воно проходить у дружній та неформальній атмосфері;

Інформаційні технології – це досить потужний механізм, який має багато можливостей, він не замінює діяльність вчителя, а лише служить інструментом у його руках.

З вищесказаного видно, що використання ІКТ зараз є незамінним. Covid 19 прискорив процес інтеграції ІКТ в навчальному процесі. В результаті настав час для вчителя набути нових навичок викладання угорської мови, а результат буде відразу помітний у наступному поколінні.

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

1. Bárdos J. 2006: Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata. Budapest: Veszprémi Egyetem.
2. Bartha Csilla 1999. *A kétnyelvűség alapkérdései. Beszélők és közösségek*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. Beregszászi Anikó – Karmacsi Zoltán – Márku Anita 2022. A magyar mint idegen nyelv tanítás helyzete és jövője Kárpátalján. In: Karmacsi Zoltán – Márku Anita – Tóth-Orosz Enikő szerk. *Mozaikok a magyar nyelvhasználatból. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból VI.* 57-66.
4. Beregszászi, Anikó; Márku, Anita; Csurman-Puskás, Anikó 2020. Викладання угорської мови як (другої) іноземної в загальноосвітніх навчальних закладах Закарпаття [Vykladannja ugors'koi' movy jak (drugoi') inozemnoi' v zagal'noosvitnih navchal'nyh zakladah Zakarpattja] In: Pater, Ivan; Muravskyi, Oleh; Romaniuk, Mykhailo (szerk.) Угорсько-українське пограниччя: етнополітичні, мовні та релігійні критерії самоідентифікації населення: монографія [The Hungarian-Ukrainian Borderlands: Ethnopolitical, Linguistic, and Religious Criteria of Self-identification of the People: a Monograph] Lviv, Ukrajna: Інститут українознавства ім. Крип'якевича НАН України. 2020 348 p. pp. 268-276. , 9 p.
5. Crystal, David 2003. *A nyelv enciklopédiája*. Osiris Kiadó, Budapest
6. Csernicskó István 1998. *A magyar nyelv Ukrajnában (Kárpátalján)*. Osiris kiadó, Budapest.
7. Csernicskó István szerk. 2003. A kétnyelvűség fogalma, típusai. In: Csernicskó István szerk., *A mi szavunk járása. Bevezetés a kárpátaljai magyar nyelvhasználatba, Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola, (old.: 28-42), Beregszász.*
8. Csontos Nóra, Dér Csilla Ilona (2018): Pragmatika a magyar mint idegen nyelv oktatásában. Károli Gáspár Református Egyetem, 7.
9. Giay, B. 1998. A magyar mint idegen nyelv fogalma. In B. Giay, & O. Nádor, *Magyar mint idegen nyelv*. Hungarológia (old.: 28-36). Budapest: Janus-Osiris.
10. Göncz Lajos 1999. *A magyar nyelv Jugoszláviában (Vajdaságban)*. Osiris Kiadó – Fórum Könyvkiadó – MTA Kisebbségkutató Műhely, Budapest.
11. Grosjean, François 1982. *Life with Two Languages: An introduction to Bilingualism*. Cambridge: Harvard University Press.
12. http://irkalapok.hu/hir/rejtveny_kicsiknek

13. Karmacszi Zoltán 2007. *Kétnyelvűség és nyelvsajátítás*, PoliPrint, Ungvár.
14. Lanstyák István 1993. *A szlovákiai magyar nyelvváltozatok nyelvkörnyezeti és kontaktusnyelvészeti kérdései*. Kandidátusi értekezés. Kézirat, Pozsony.
15. Márku, Anita 2019. A magyar mint (második) idegen nyelv oktatása a kárpátaljai iskolákban: tantervek. In: Csernicskó, István; Márku, Anita (szerk.) *A nyelvészet műhelyeiből : Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból*, V. Ungvár, Ukrajna : Autdor-Shark (2019) 236 p. pp. 165-178. , 14 p.
16. Márku, Anita 2020. Helyzetkép a magyar mint (második) idegen nyelv oktatásáról Kárpátalján. *KÁRPÁT-HAZA SZEMLE* : 1-2 pp. 71-78. , 8 p. (2020)
17. Megalbrus Taba (MT) http://megalibrus.tabaru.blog/metodicheskaya-literatura/464325_Metodika_vikoristannya_KT__na_uroc_anglysko_movi_po_tem__Bogrfya_u_8_klas_.html . Letöltve: 2018. április 18.
18. Moeller, A., & Catalano, T. 2015. Foreign Language Teaching and Learning. In J. D. Wright, *International Encyclopedia for Social and Behavioral Sciences 2nd Edition* (old.: 327-332.). Oxford: Pergamon Press.
19. Nádor Orsolya (2018): Tanított (anya)nyelvünk. *Magyarnyelv-tanári segédkönyvek*. Károli Gáspár Református Egyetem, 50.
20. Nádor Orsolya 2018. Tanított (anya)nyelvünk. *Magyarnyelv-tanári segédkönyvek*. Károli Gáspár Református Egyetem. http://www.kre.hu/ebook/images/nador_orsolya_web.pdf;
21. Nádor, O. 2006. A magyar mint idegen nyelv tanításának múltja. In R. Hegedűs, & O. Nádor, *Magyar Nyelvmester. A magyar mint idegen nyelvi és hungarológiai alapismeretek* (old.: 15-30). Budapest: Tinta Könyvkiadó.
22. Schmidt Ildikó 2013. Alfabetizálás a magyar mint idegen nyelvi órákon. *Hungarológiai Évkönyv* 14: 88–96.
23. Schmidt Ildikó 2018. *Betűrend. MagyarOK alfabetizáló munkafüzet*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem.
24. Stern, H. H. (1983). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
25. Szita Szilvia-Pelcz Katalin. (2013): *Magyarok A1. Magyar Nyelvkönyv A1+*. 1. kötet. Pécsi Tudományegyetem. 208. old.
26. Szita Szilvia-Pelcz Katalin. (2013): *Magyarok A1. nyelvtani munkafüzet A1+*. 1. kötet. Pécsi Tudományegyetem. 112 old.

27. Trudgill, Peter 1997. *Bevezetés a nyelv és a társadalom tanulmányozásába*. JGYTF Kiadó, Szeged.
28. Zerkovich Judit 1988. *Tanítsunk nyelveket! Általános módszertan nyelvtanárok számára*. Tankönyvkiadó
29. Зубов А. В., Зубова И. И. Информационные технологии в лингвистике / А. В. Зубов, И. И. Зубова - М.: Академия. - 2004. - 208 с.
30. Карпенко С. Г., Попов В. В. Інформаційні системи і технології / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, Г. А. Шпортюк - К.: МАУП. - 2004. - 192 с.
31. Копил І. П. До проблеми застосування сучасних інформаційних технологій при вивченні іноземних мов / 36 наукових праць. вип.28 - К. : КНЛУ - 2005. - С. 30-38.
32. Кудін В. О. Засоби масової інформації та професійна освіта: філософсько-педагогічний аспект дослідження / В. О. Кудін - Х.: НТУ - "ХПІ". - 2002. - 207 с.
33. Лисенко В. А. Особливості використання мультимедійних технологій на уроках української літератури / В. А. Лисенко // Таврійський вісник освіти. - 2014. - № 2. - С. 237-245. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2014_2_38. Letöltve: 2018. 04. 19.
34. Панченков А. О., Пометун О., Ремех Т. О. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання / А. О. Панченков, О. І. Пометун, Т. О. Ремех [Метод. посіб.] - К. : А. П. Н. - 2008. - 72 с.
35. Подопригорова Л. А. Использование Интернета в обучении иностранным языкам / Л. А. Подопригорова // Иностранные языки в школе. - 2003. - № 5. - С.25-31.
36. Пушкар О. І. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для учнів вищих навчальних закладів / О. І. Пушкар. - К.: Видавничий центр "Академія". - 2002. - 704 с.

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1011337562

Дата перевірки:
25.05.2022 17:18:50 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
25.05.2022 17:47:06 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Pardi Róbert_Magiszteri dolgozat_2022

Кількість сторінок: 51 Кількість слів: 12532 Кількість символів: 103117 Розмір файлу: 2.03 MB ID файлу: 1011223211

5.89% Схожість

Найбільша схожість: 1.23% з Інтернет-джерелом (http://www.kka.hu/_soros/kiadvany.nsf/daac63da410d1454c1256e3200).

4.53% Джерела з Інтернету

168

Сторінка 53

2.07% Джерела з Бібліотеки

99

Сторінка 54

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

2